

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК



2. X 1987. • ИЗЛАЗИ ПЕТУК ГОДИНА • 300 ДИН. • БРОЈ 1866



КАД
ЂАВОЛИ
МАРШИРАЈУ
(ко не вози HARLEY тај је нико и ништа)





САОБРАЋАЈНА ГУЖВА

НА ЛОНДОНСКИМ УЛИЦАМА БИЛА ЈЕ МНОГО ВЕЋА 1914. ГОДИНЕ НЕГО ДАНАС.



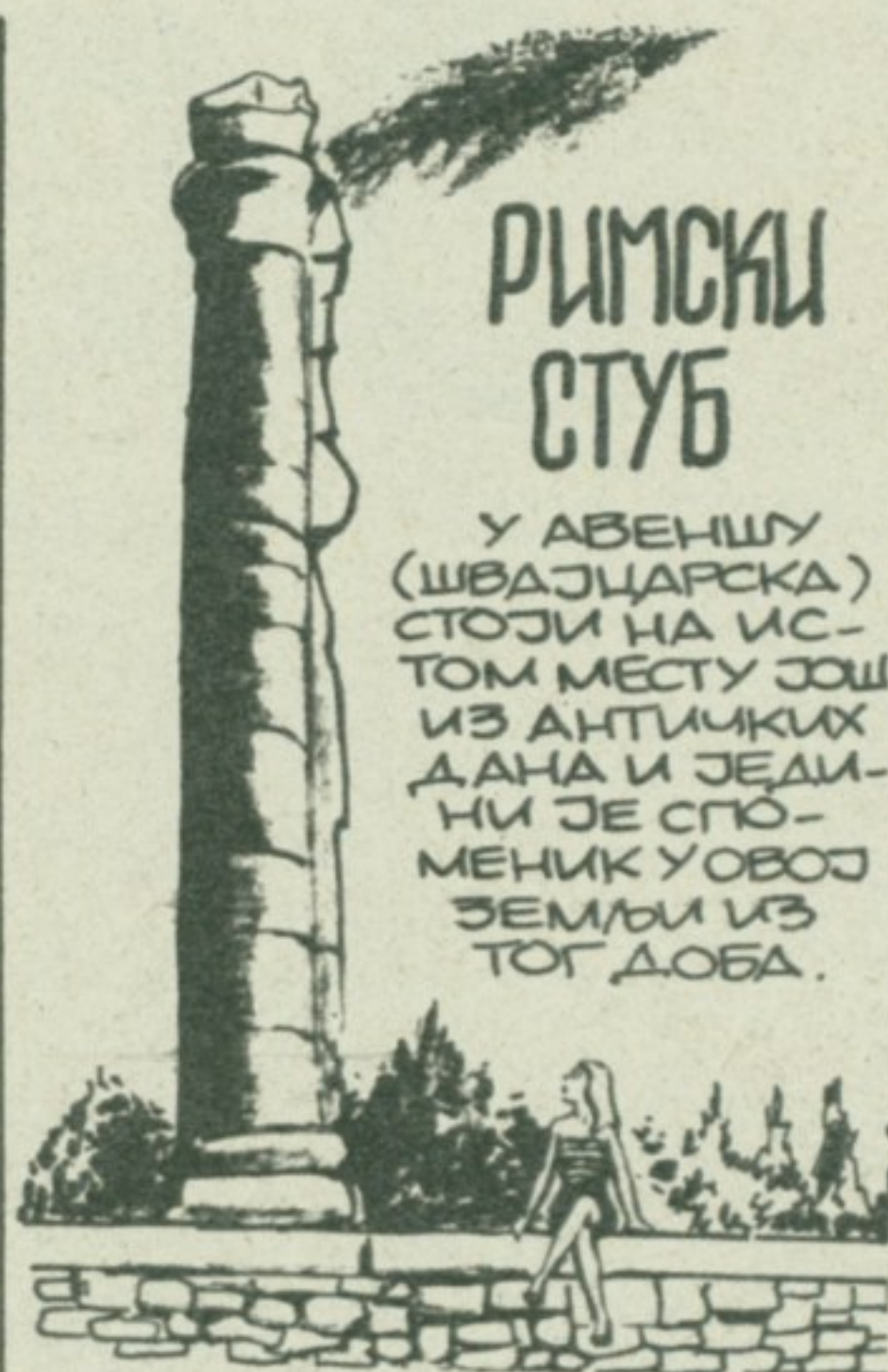
МИНУ ДРУЕ

ИЗ ПАРИЗА, ИЗДАЛА ЈЕ ПРВУ КЊИГУ ПЕСАМА КАДА ЈЕ ИМАЛА 9. ГОДИНА.

АНИ СМИТТ ТЛЕК



ПРВА АМЕРИКАНКА КОЈА СЕ ПОПЕЛА НА МАТЕР-ХОРН, АКТИВНО СЕ БАВИЛА АЛПИНИЗМОМ ДО 82 ГОДИНЕ.



РИМСКИ СТУБ

У АВЕНШУ (ШВАЈЦАРСКА) СТОЈИ НА ИСТОМ МЕСТУ ЈОШ ИЗ АНТИЧКИХ ДАНА И ЈЕДИНИ ЈЕ СПОМЕНИК У ОВОЈ ЗЕМЉИ ИЗ ТОГ ДОБА.



ПУЖ

НЕ ПУЗИ ВЕЋ ХОДА НА ЈЕДНОЈ НОЗИ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

у Зоолошком врту Пољопривредног института у совјетском граду Кургану на свет је дошло чистокрвно ждре-



бе коња Пржеваљског што се врло ретко дешава у заробљеништву. Данас у целом свету има око 500 грла овог дивљег коња који је унет у Црвену књигу угрожених врста.

у Торонту (Канада) овог пролећа отворен је кројачки салон за самце: овде могу да им се испеглају панталоне, пришије дугмад, опере веш, окрпе чарапе и изврше још многе ситне услуге. Власници су већ после месец дана са чуђењем утврдили да већину њихових муштерија чине – жене.

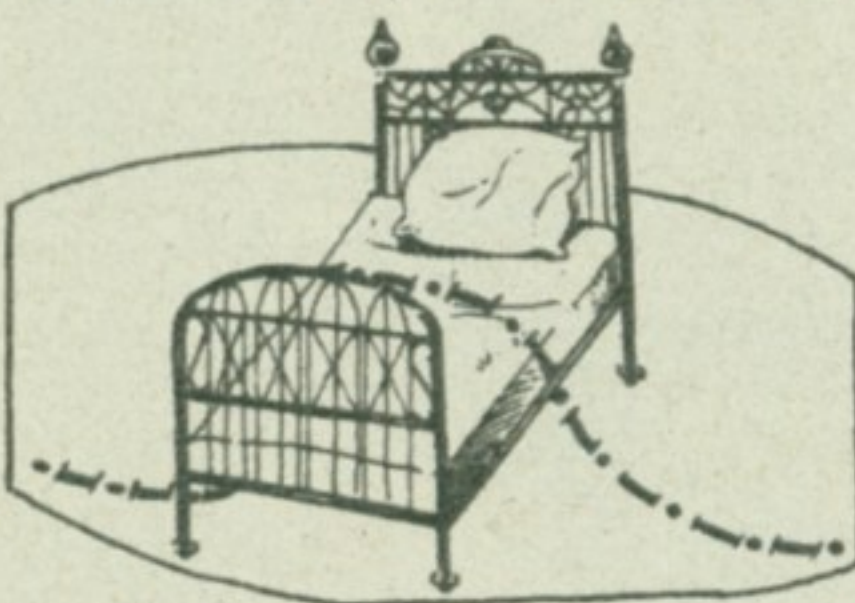
52-годишњи Јапанац Минору Мики из градића Цукуи нашао је у оближњој шуми гљиву тешку близу стотину килограма. Да би ову печурку из рода шампињона однео кући, морао је да позове у помоћ четворицу суседа.

дуго се мислило да су приче древних народа о циновским хоботницама које хоће да обухвате брод и одвуку га у дубине – само легенда. Недавно су



велики таласи на Тиренском мору, стотинак километара од Напуља, избацили на обалу октопода чији је сваки крак био дужи од 10 метара!

дешава се да границе неких америчких држава пролазе кроз неку кућу, делећи чак и



собу напола. Које у том случају власник плаћа порез? После дугог размишљања федералне власти САД дошле су до мудрог решења: плаћа оној држави у којој је спаваћа соба. Остали делови стана су, ипак, само помоћни.

овог лета у Паризу су пуштене у продају супермодерне ципеле намењене најекстравагантнијим дамама: направљене су од најмекше коже боје препланулог тена, а на врховима су осликани јарко обојени „нокти“ тако да је изгледало да власница хода боса. Изненађење је



стигло од лекара-ортопеда који су поздравили нову моду: по њима ове ципеле одговарају женама које много ходају или стоје.

од 500 испитаних ученица у Сан Франциску 58 одсто њих је изјавило да су дебеле, а у ствари само је код 17 посто заиста постојао вишак килограма. Још је гора ситуација код средњошколци: 89 одсто седамнаестогодишњакиња држи



дијету. Међутим, утврђено је и да половина оних најмлађих, од 9 година па надаље, ограничава себи храну. „Мода виткости“, кажу лекари, опасна је у време кад се расте.



WALT
DISNEY

ПАПА ПАТАК

СИГУРАН ПОГЛЕД
У ВАШУ
БУДУЋНОСТ

МАДАМ
ЗАМБОНИ

ДОБАР ДАН! САМО ИЗ-
ВОЛИТЕ...

ДА ЛИ ЖЕЛИТЕ ДА ВАМ ЧИТАМ
МИСЛИ ИЛИ ДА ВАМ ГЛЕДАМ У
КАФУ?

ДА МИ
ПРОЧИТАТЕ
МИСЛИ!

ДА ЛИ ЖЕЛИТЕ ДА ВАМ ЧИТАМ
МИСЛИ ИЛИ ДА ВАМ ГЛЕДАМ У
КАФУ?

ХМ... ЈА БИХ ИПАК
ДА ПОГЛЕДАМ У
КАФУ!

БИТКЕ КОЈЕ СУ МЕЊАЛЕ СВЕТ

СУМРАК СРБИЈЕ- БИТКА НА КОСОВУ

У УТОРАК, 15. ЈУНА

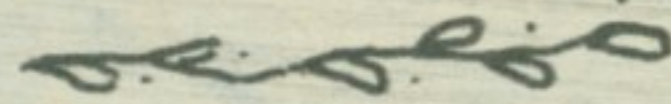
1389.

СЕВЕРЗАПАДНО ОД ГРАДА
ПРИШТИНЕ, ИЗМЕЂУ РЕКА
ЛАБА И СИТНИЦЕ,
ОДИГРАЛА СЕ БИТКА ЧИЈЕМ
ЋЕ ИСХОДУ ЈЕДАН НАРОД
ВЕКОВИМА ПРИПИСИВАТИ
ТРАГЕДИЈУ ГУБИТКА
СЛОБОДЕ



*„Великаши, проклете им
душе,
на комате раздробиле
царство,
српске силе грдно
сатријеше”*

(ЊЕГОШ)



Смрћу Душановом 1355. почео је распад српске феудалне државе. Реткост је у историји да после силника и освајача на престо поново дође самодржац способан да настави, прошири или, пак, задржи постигнуто; диктатори и једноумници тешко уз себе подносе независне и слободне духове. У милости владара је ретко да ствара наследнике.

Царство се распало на више феудалних државица. Епир и Тесалију узео Душанов полубрат Си-

меон, од Рудника до Конавља за влада Никола Алтомановић, у западној Македонији Вукашин Мрњавчевић. Његов брат Угљеша створи државу на крајњем југоистоку, а браћа Дејановић на североистоку Македоније. Зетом за господарише Балшићи, у сливу Поморавља, касније, Лазар Хребељановић, а земљама око Приштине, Вучитрна и Звечана Вук Бранковић.

Због честих ратних зађевица народ осиромаше, трговина ослаби, градови занемођаше па живот у њима постаде оскудан. Ипак, Срби су у то време располагали најјачом војном силом на Балкану.

Као вихор унук Селчуков, Тоглубег, из централне Азије, преко Ирана, упаде у Месопотамију и на колена баџи Багдадски калифат. Тако ненадано, Турци ступише на велику позорницу светске историје. У 11. веку Турци Селџуци под Маликшахом држаху Иран, Месопотамију, Сирију и велике делове Мале Азије.

Државу им разбише неухватљиви и сурови монголски јахачи. Империја се распала на 10 калифата, од којих ће један, под Османом, поново ући на врата Велике Историје. Осман уједини Турке, а његови наследници „османлије”, спроведоше значајне војне реформе.

Османлије су у првој половини 14. века одузеле од Византије северозападни део Мале Азије. Турски војници тло Европе згазише први пут 1352. године и у десет година узеше Тракију, а 1362. Једрене. Стајали су у предворју Балкана. На путу даљег пробоја били су Срби, чији је владар већ седам година био мртав.

**65 хиљада
закрвљених
ратника**

Господари Македоније, Вукашин и Угљеша Мрњавчевић као да нису схватили каква се сила пред њима налази. Нису учинили ништа да им неко притекне у помоћ и у одсудном часу, код Черномаена на Марици 1371 – осталоше сами. Њихову војску у ноћном препадну Турци сатреше, а њих двојица погибоше.

Турци су освојили Македонију, а Вукашинов син Марко и браћа Дејановићи приклонили су се турској руци и постали јој поданици.

После успеха на Марици, Турцима су се широко отворила врата Запада. Византија и Бугарска су већ вазали, провалише у Босну и Србију, Лазар их је потукао код Плочника, војвода Влатко Вуковић код Билеће.

Султан Мурат I више није могао да оклева. Срби нису имали узмака. Све је било зрело за коначни обрачун.

Ниједан историјски догађај није оставио тако дубоке трагове у свести, предању, обичајима, говору и ношњи Срба као Косовска битка. И баш због тога је чудно што је мноштво података о самој бици или њеним учесницима обавијено копреном која скрива истину, тумачи се на много начина, зависно од извора са којих су узети.

Турски извори наводе шаролики хришћански савез који је предводио Лазар Хребељановић, а сачињавали га Мађари, Немци, Франци, Албанци, Чеси, Бугари и Срби.

Наводи се да је било 50.000 Срба, од чега 30.000 оклопника. Неки други извори наводе бројку од 100.000 Срба и више од 300.000 Турака.

Свакако, све ове наводе о савезу као и огромном броју војника потребно је одбацивати. Анализе прилика зараћених страна указују на претпоставку да је Косовску битку водило око 25.000 Срба и око 40.000 Турака.



*„Ко је Србин и српскога
рода,
и од српске крви и колена,
а не дошо на бој на
Косово:
од руке му ништа не
родило,
не имао пољског
берићета!
ни у дому од срца породе!
рђом капо док му је
колена!”*



Расцепкане српске државице, правно нису имале никаквих обавеза једна према другој. Константин Дејановић, турски вазал, приступио је војсци султана Мурата I.

На позив за учешће у бици кнезу Лазару нико није био дужан да се одазове. Као сигурне чињенице узимају се присуство Вука Бранковића, господара Косова и зета кнежевог, и одреда Босанаца под војводом Влатком Вуковићем. Спомињу историјски извори „бана са крсташима”. То се лако може односити на Иваниша Хорвата Палижну, раније бана мачванског и главе хрватских незадо-

вољника против мађарског краља.

Шта је са господаром Зете, другим кнежевим зетом, Ђурађем Страцимировићем? Ниједан га извор не спомиње. Је ли био на Косову? Није ли он песмом опевани Бановић Страхинја? Одговор се поуздано не зна.

У српској војсци, најстарији, у савезу је био кнез Лазар Хребељановић. Али, он није могао у потпуности да спроведе своју вољу, са савезницима се више споразумевао него командовао. Јединство команде није постојало. Ниједна битка није добијена договором са потчињенима, већ јасном и прецизном командом која се, без поговора, извршава.

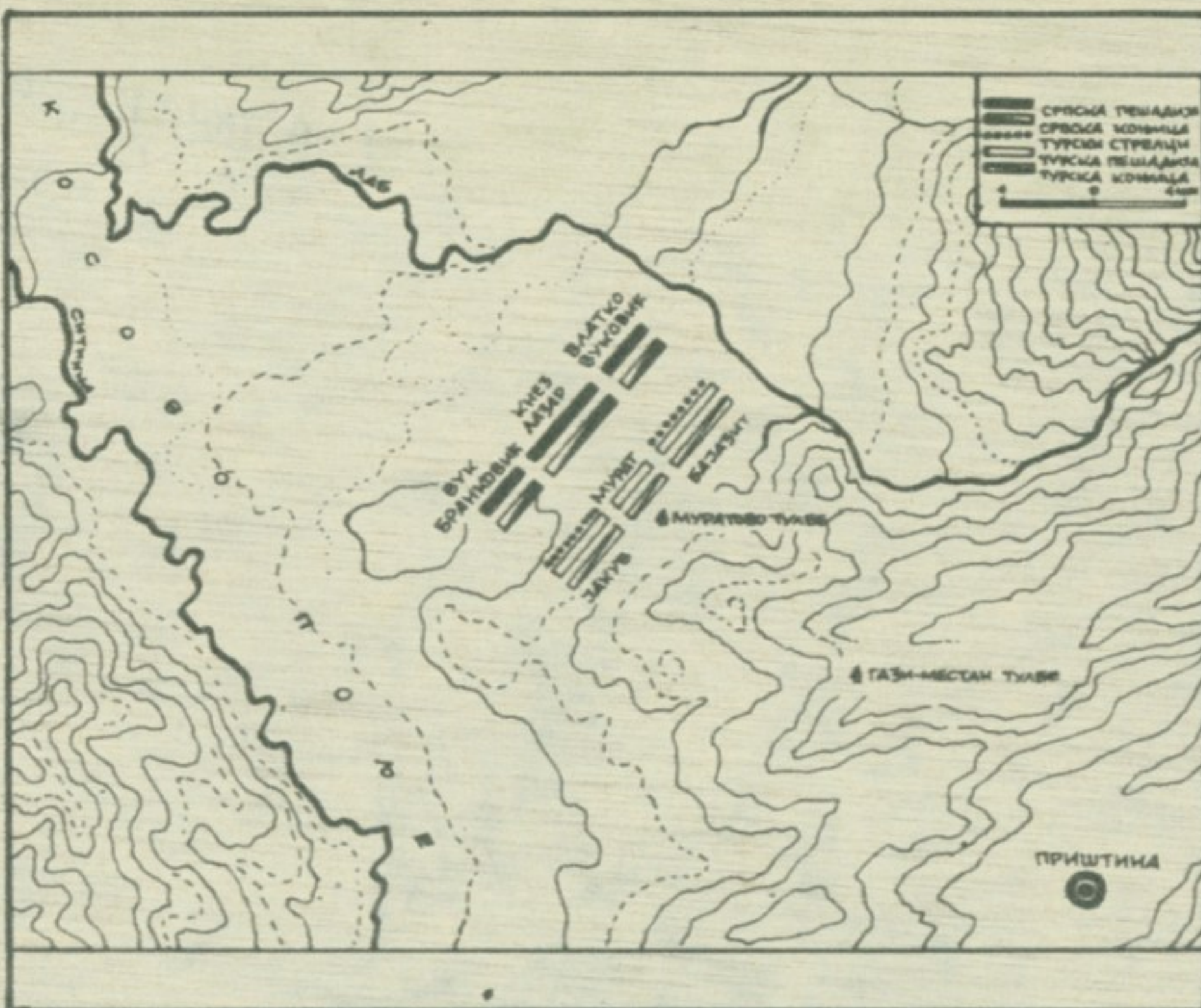
Османлијска војска, или бар њено језгро, била је добро организована, послушна и у потпуности потчињена вољи свога вође. Отуда је Мурат I водио војску, а не она њега.

Велике уређене битке у време хладног оружја одигравале су се, по правилу, у равницама. Косовска битка се догодила на равници благо нагнутој према западу (5-6 на 1000 м). Споменик, Муратово турбе, даје нам општу оријентацију распореда снага: Турци су окренути северу, Срби југу.

Мит о подвигу Обилића

Борбени распоред описују само турски извори. Султан Мурат I је био у средини, окружен гардом. Пред њим су били јаничари. Старијег сина Бајазита поставио је на десно крило, на чело европских трупа, а млађег Јакуба на лево, на чело азијских одреда. У првом борбеном реду су били пешаци, у другом коњаници.

Претпоставља се да је турски центар био широк 500 метара.



крила по 1000, укупно 2.500 метара фронта.

Насупрот Турцима, верује се да су Срби поставили борбени распоред тако да у центру буде кнез Лазар, као најстарији. У првом реду је била коњица, у другом пешадија. Деснокрилни је, по старешинству, био Вук Бранковић, на левом крилу војвода Влатко Вуковић. Вероватно су крила била уређена исто као и центар – коњица истурена напред.

Пред сам почетак битке, у 8 часова ујутру, турски султан пред фронт изведе 1.000 стрелаца.

„Истом кнеже наредио
војску,
на Косово ударише
Турци.“

Када се војске приближише на дохват стрела (око 200 метара) бој започеше турски стрелци у намери да збуне и унесу пометњу код непријатеља.

9 часова

Под кишом стрела српска коњица крену у напад. Српско десно крило и делови центра притиснуше стрелце, разбише турско лево крило, убише Јакуба, стрелце растераше, прегазише и сатреше азапе, одбацише турску коњицу а комору разметнуше. Шта се касније догађало на овој крилној позицији не зна се са сигурношћу. Турски центар је био огољен бочним нападом коњице Вука Бранковића. Да ли се турски центар заломео и окренуо према српском упаду да створи одбрану са бока? Највероватније српска коњица није успела да развије пробој и нападне султанове централне положаје.

10-12 часова

У бици је наступио преокрет. Вероватно је Бајазит први повео противнапад здесна, а турска потиснута коњица са левог крила средила редове и поново ушла у борбу.

Главни удар надмоћне турске коњице примио је на себе војвода Влатко Вуковић. Претпоставља се да су од јачих снага били одбачени, чак, можда преко Лаба и Ситнице. Изгледа, одатле су и крену-

наставак на следећој страни



БИТКЕ КОЈЕ СУ МЕЊАЛЕ СВЕТ

ли назад у Босну. Бајазит разви успех и с бока удари на српски центар.

12-16 часова

Заузет борбом са Јакубовом коњицом, Вук Бранковић није могао да притекне у помоћ кнезу који је с фронта био притиснут јаничарима а са левог крила Бајазитовим коњаницима. Српски центар под силином налета попусти и ускоро би поражен.

Вук Бранковић у изгубљеној ситуацији одступи преко Ситнице.

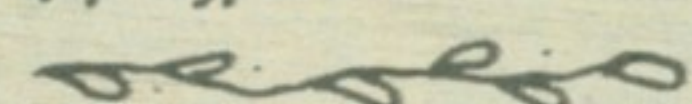
Турци су гонили остатке разбијене војске, ухватили кнеза Лазара, довели га пред Бајазита и погубили.



„Још га пита Милош

Обилићу:

ја Иване? мио побратиме,
ће је чадор силног
цар-Мурата?”

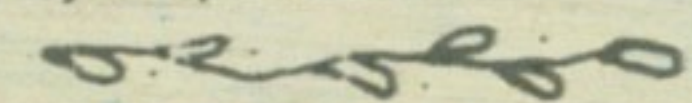


Једна се истина са сигурношћу може рећи: у Косовској бици погинуо је турски султан Мурат I. Све остало је нејасно. Не зна се када је погинуо; ко га је и како убио. Турски извори тврде да је убијен после битке када је обилазио бојиште.

Српски ратник му је пришао и посекао га. Лако је султану одузети живот. Тешко је доћи до њега.

Створен је мит о подвигу Обилића. Је ли одиста то био Милош Обилић? То и није важно. Ма како да се звао, народ га памти и познаје по том имену.

Насупрот подвигу Обилића, из помрчина косовског пораза издваја се још један догађај: издаја Вука Бранковића.



„Ухватићу Вука

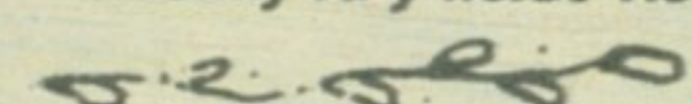
Бранковића,

везаћу га уз то бојно
копље,

као жена кућел уз

преслицу,

носићу га у поље Косово!”



Издајство и помисао о издајству као разлогу изгубљене слободе, јавља се код Срба доста касније. Нема потребе правдати пораз издајством или вољом богова. Постоји мноштво дргих разлога.

Расцепкана држава са међусобно завађеним деловима није препрека полетним, младим снагама османлијске војске. На Косову су се среле две војске потпуно различитог устројства. Лабав, недисциплинован савез међусобно неповерљивих владара, против организоване, послушне војске потпуно одане своме заповеднику.

На овим просторима су вођене много веће и значајније битке од Косовске. Али, легенда је далеко надмашила сам догађај...

Ратко Јанковић

Емотивно у животу оца психоанализе



ПРОЈДОВА ЈАГОДА

Професор Фројд ушао је у омању салу свог семинара тачно пошто је истекло оних „академских четврт“ за дозвољена закашњења и заклаучао врата за собом. Двдесетак слушалаца, претежно у зрелим годинама, није испунило салу до последњег места.

Свако од њих добио је лично од професора дозволу да посећује семинар из психоанализе тек после дужег разговора у којем је морао потанко да објасни разлоге своје заинтересованости. Година је хиљаду деветсто дванаеста. Психоанализа је својим, за оно време скандалозним, идејама већ била пробудила велику пажњу радозналаца у Бечу и шире. Сигмунду Фројду је то у почетку пријало, као промена после дугог периода игнорисања и подсмеха. Али, убрзо је то помодно и нужно површно занимање почело да га дражи, па је прешао у мању салу, укинуо слободан приступ на своја предавања и навео обавезно лично проверавање озбиљности слушалаца. И даље је био отворен за људе без медицинског образовања, тако да је међу редовним слушаоцима било, сем лекара, правника и педагога, књижевника и других уметника.

Празно седиште

Професор Фројд је стао за катедру, отворио своје уредне белешке и подигао поглед на слушаоце, спремајући се да отпочне предавање. Присутни су тада запањено приметили да му се поглед укочио, одлутао некуд, а мисли нису потекле у складним, пажљиво стилизованим реченицама, као обично. Нико се није усуђивао да прекине непријатни мук који је потрајао бескрајних десетак секунди. Фројд је био у најбољим годинама за професора (56) и није дотада показивао знаке сенилности.

Нико од присутних није могао, ни тада ни касније, да објасни прави разлог овог професоровог краткотрајног, али приметног губитка концентрације. Нико, сем самог професора (тако су га звали поштоваоци и следбеници) који је већ следећег јутра објашњавао у једном приватном писму:

„Постао сам роб лоше навике да своја предавања упућујем од-

ређеној особи у публици, те ми се јуче догодило да буљим неколико секунди, као зачаран, у празно место на којем обично седите Ви.”

Писмо је било упућено његовој тада омиљеној ученици, четрдесетједногодишњој Лу Андреас-Саломе.

У годинама пред први светски рат, кад се госпођа Лу појавила у Бечу са репутацијом белосветске дружбенице великих умова на преласку из деветнаестог у двадесети век (Ничеа и Рилкеа, испред свих осталих), Фројд још није патио од рака усне дупље (који ће га мучити седамнаест последњих година живота, од 1922. до 1939) и још није имао трзавица са следбеницима (раскид са Јунгом долази тек 1914, мада ће се већ у новембру те 1912. године одиграти оно чувено Фројдово „безразложно“ онесвешћивање на Јунговим рукама). Био је у стваралачком успону, дограђујући своје најважније теорије, па није могао да промакне избирљивом оку госпође Лу. Био јој је тренутно најзанимљивији сабеседник, али је није привлачио као мушкарац. Тада није могла знати да ће јој психоанализа постати трајна прекупација у којој ће се најзад професионално скрасити и живети од ње до краја свог дугог живота.

Фројд није имао склоности према женама „слободније“ прошлости. Код госпође Лу то му није сметало. Није се устезао да јој шаље цвеће и да је пред зору прати до куће, мада такви манири нису одговарали његовој научничкој строгости и самодисциплини. Волео је да јој пише писма и кад не би били удаљени једно од другог.

Цвеће и шетње

Фројдова љубав према Лу била је у то време „без трунке сексуалне загрејаности“ како је много касније писао, а њему се бар може веровати кад је о сексу реч. Додуше, у пракси му то није била јака страна и лично је на секс гледао као на неко „морање“. Стога не изненађује његово признање, учињено раније у писму тадашњем најбољем пријатељу, да „сексуално узбуђење није више ни од какве користи за човека као што сам ја“. Имао је тек четрдесет и једну годину кад је то написао.

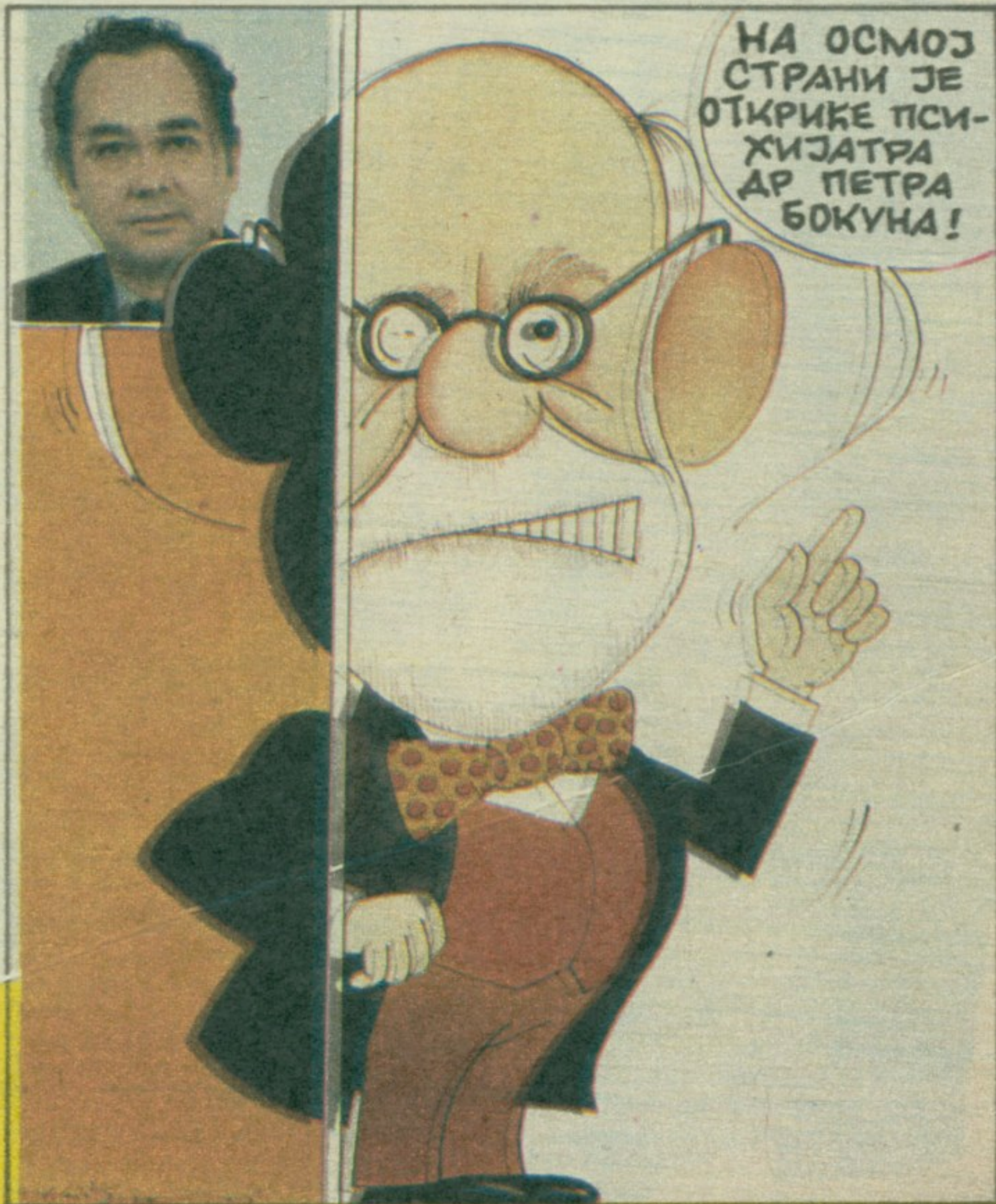
ПОСТАО САМ РОБ ЛОШЕ НАВИКЕ ДА СВОЈА ПРЕДАВАЊА УПУЋУЈЕМ ОДРЕЂЕНОЈ ОСОБИ У ПУБЛИЦИ, ПА СЕ ЈУЧЕ ДОГОДИЛО ДА БУЉИМ НЕКОЛИКО СЕКУНДИ У ПРАЗНО МЕСТО НА КОЈЕМ ОБИЧНО СЕДИТЕ ВИ

Поновила се ситуација већ виђена у животу госпође Лу: она је Фројду додала још једног мушкарца, његовог знатно млађег ученика и лојалног следбеника, тридесеттругодишњег Виктора Тауска. Тауск, сарајевски Јеврејин, био је адвокатски приправник у Мостару када га је његова немирна природа натерала да напусти све – и каријеру, и породицу – и отисне се у Берлин почетком века, где се бавио новинарством, превођењем српских народних песама, а кретао се у боемским круговима. Фројд се заинтересовао за Виктора на основу једног писма које је добио од њега и позвао га у Беч 1908.

године, иако га пре тога уопште није познавао. Наиме, у неком новинском чланку о психоанализи Фројд је позвао заинтересоване читаоце да му пишу о својим личним психичким искуствима која би могла бити у вези са његовим идејама. Добио је многе одговоре на ову анкету, али се Таусков издвајао изразитим смислом за интроспекцију и оригинална психоаналитичка тумачења.

Лу, Фројд и Тауск чинили су неко време, нарочито током 1912. и 1913. године, идеалну комбинацију за сваког од њих. Лу је осећала дубоку љубав према Фројду и била му веома блиска, али је њеној касно разбуцталој сексуалности био потребан и мушкарац који јој не би био само одани пријатељ. То је нашла у дванаест година млађем Виктору, стаситом, плавокосом љубимцу жена, са негованим брчићима по ондашњој моди. Фројд је имао у Лу интелигентног саговорника и лепу жену чијег супарништва није морао да се плаши, те је осећао јаку потребу за њеним друштвом – готово на граници зависности, попут оне од својих пословичних томпуса. Није му било право кад је нема тамо где је очекује (као оно на свом предавању), поготово што је вероватно наслућивао да то време проводи са Виктором. Коначно, Тауску није сметала разлика у годинама, неуобичајена за оно време, јер је њен статус код Фројда, и других великана духа пре Фројда, импоновао његовој младалачкој амбицији и сујети. Сем тога, Лу је за њега била и мост према Фројду који је, после почетног одушевљења њиме, почео да зазира од његове неспута-

наставак на следећој страни



не оригиналности и интелектуалног авантуризма.

Идила међу њима није дуго трајала. Односи између Фројда и Тауска били су већ прилично захладили када је Виктор отишао у рат као војни психијатар. Службовао је прво у источној Пољској, а последње две године рата провео је у Београду, радећи у болници на Губеревцу. Редовно се дописивао са Лу, али је његова веза са Фројдом готово сасвим замрла. Када се после рата вратио у Беч, пао је опет у тешку психичку кризу, а Фројд није ни прстом мрдноу да му помогне.

Виктор Тауск се убио 1919. године. У писму Лу Фројд не скрива да му је лакнуло: „Признајем да ми неће недостајати; одавно га већ сматрам бескорисним, у ствари опасним по будућност... и сигурно бих га се отарасио да се ти ниси толико залагала код мене за њега.”

Фројд и Лу Саломе остали су блиски пријатељи до краја живота.

Љ. С.

(НЕ)ОБИЧНО ОТКРИЋЕ СПЛИТСКОГ НЕУРОПСИХИЈАТРА

ФРОЈД по други пут међу нама

остане због ураганског темпа његових путовања. Сваки пут би се вратио с неком малом статуом или старим уметничким предметом, као наградом за путовање. Мада је могао себи да допусти та

*Кућа на сплитској риви
где је одседао
„отац психоанализе”
(Снимио: Ф. Клариф)*

Док су путовали, причали су о Турцима у Босни. Сигмунд је причао човеку многе приче које је сазнао од колеге који је радио у Босни:

— Они поступају с лекарима с нарочитим поштовањем и показују, сасвим супротно нашем свету, помиреност са судбином. Ако лекар мора да обавести оца породице да ће неко од његових рођака умрети, његов одговор гласи: „Господине, шта има ту да се каже? Да га можеш спасти, знам да би му помогао”.

Ову слику и разговор с путовања у Херцеговину Фројд је и сам описао у првој глави дела „Психопатологија свакодневног живота” које је изишло 1905. године. Међутим, славни психијатар не наводи назив места у које је путовао.

Утврђено је да је 1879. и 1898. године Фројд дуже путовао по Европи. Претпоставља се да је тада, највероватније посећивао и наше крајеве. Наиме, године 1899. његова породица проводи прво од многих лета у великој сељачкој кући близу Берхтесгадена, у јужној Баварској. Тамо је написао и највећи део капиталне студије „Тумачење снова” које је објављено већ у јесен те године.

Ни у овом делу Фројд није заобишао наше крајеве, тачније Сплит и Опатију.

Узми све што ти живот пружа!

„Странац с дугуљастим лицем и зашиљеном брадом”, пише Фројд у „Тумачењу снова”, који хоће да ме спречи у облачењу, носи црте једног трговца у Сплиту код кога је моја жена често куповала турске штофове. Он се звао Поповић — једно сумњиво име које је и хумористи Штетенхајму дало повода за једну напомену пуну алузије. (Казао ми је своје име и поцрвеневши, пружио ми руку.) „Попо” на немачком значи стражњаци. Без страха да ће нам неко противречити можемо да утврдимо да је овакво играње именима дечија непристојност. Куповање у Сплиту подсећа ме на једну другу куповину, у Котору, кад сам се сувише уздржавао па сам пропустио прилику да дођем до лепих ствари. Човек не треба ништа да пропусти што може да има и онда ако с тим иде и мала неправда, не треба да пропусти ни једну прилику, живот је тако крајак, а смрт неизбежна”.

На другом месту у истој књизи Фројд описује уживања која ће једној болесници да донесе боравак у Опатији, а што је, по његовој препоруци, саставни део лечења.

Боравећи на Крфу, чувени лекар записује да га овај град подсећа на Котор, где је чуо мисао да човек треба да користи „све што му живот пружа”.

Природно, поставља се и питање због чега је Фројд долазио у наше крајеве.

Претпоставки је више, а њих је покушао ближе да објасни доктор Петар Бокун, познати сплитски неуропсихијатар, који је и упркос прстом на Фројдов боравак код нас, о чему је за „Политикин забавник” врло радо испричао и своја открића о тим давним посетама.

Под кровом палате на риви

— Листајући по не знам који пут Фројдова дела, поглед би ми се увек зауставио на именима градова и особа које је помињао — говори примаријус Бокун, иначе и искусни судски вештак. — Како је Фројдово име незаобилазно не само у количини знања једног неуропсихијатра, него и ствар опште културе, осећао сам се понуканим да тај детаљ његовог живота издвојим и детаљније осветлим.

Према мишљењу доктора Бокуна, утисци о нашим људима код Фројда, становника двомилионског Беча, има примеса егзотичног. Треба подсетити да то није време такзваног масовног туризма и да су тада, пре готово деведесет година, светом путовала радознала господа и богаташи. Али, могуће је да је Фројда у Далмацију позвао неко од његових колега или ученика, јер било је доста наших људи који су студирали код њега. Можда га је позвао и неки богати пацијент. Иначе, Фројд је писао да психоаналитичар може у свом радном веку да успешно приведе крају свега 40 анализа. Као још један од могућих разлога Фројдовог доласка на Јадран помињу се и његове наводне масонске везе са Сплитом.

Анализом Фројдових текстова, доктор Бокун је утврдио да је његов домаћин у Сплиту био Стево Перовић, пореклом из Требиња, чија палата још стоји на риви. На њој је и камени орнамент од три испреплетена троугла слична Давидовој звезди, а троугао је познати симбол зидарског заната, и фрамасона, такозваних „слободних зидара”. Најзад, на другом спрату овог здања, непосредно изнад балкона, уклесани су ћирилични иницијали С.П. Такође је уклесана и година изградње 1896. Како су „Тумачења снова” објављена 1899, Фројдов боравак у Сплиту могао је да уследи између ове две године.

Пролазећи једног дана поред ове и данас очуване зграде, доктору Бокуну, врсном зналцу Фројдовог дела, синио је готово сам од себе закључак да је некада под тим кровом боравио и велики Сигмунд Фројд.

Иван Лончар



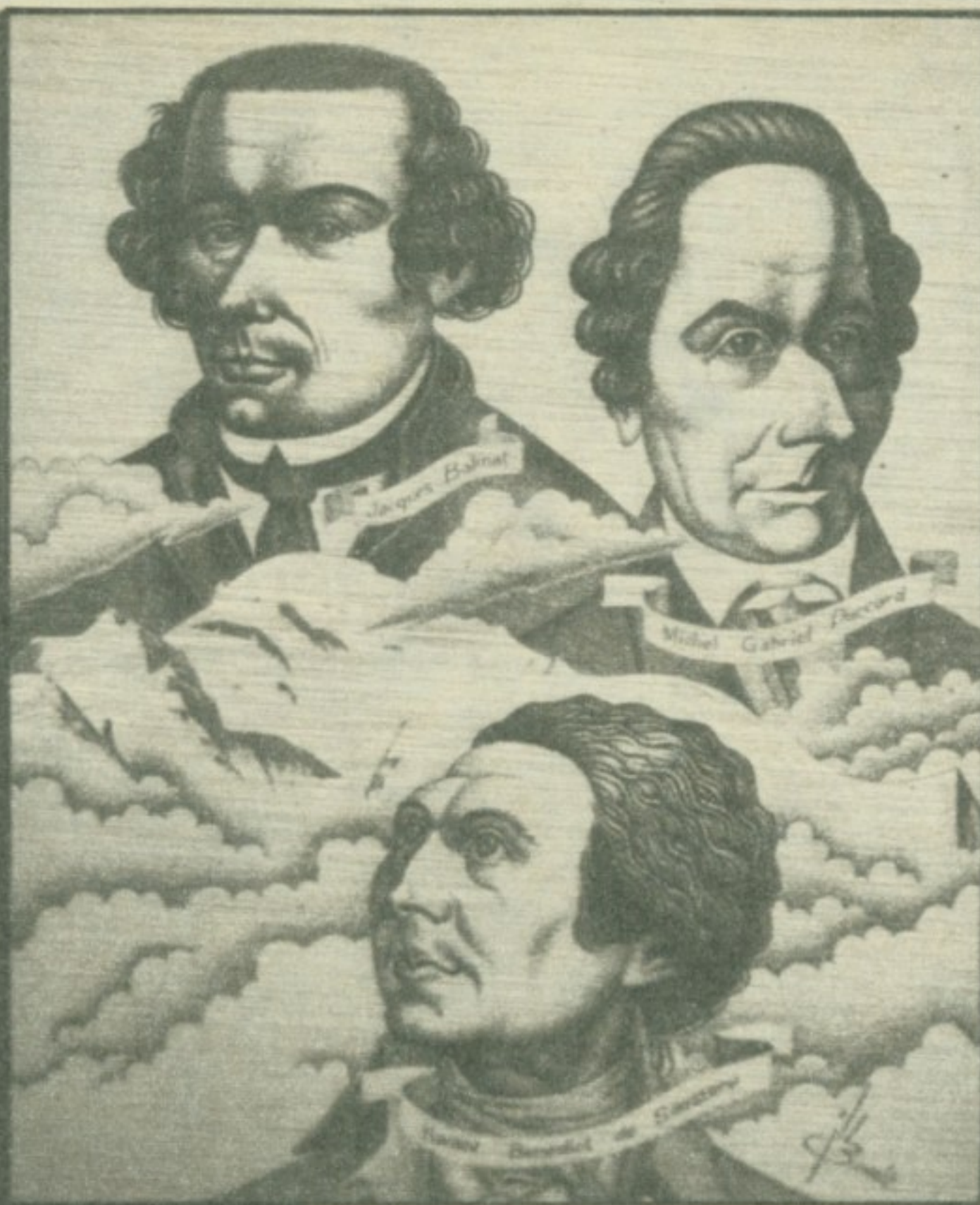
Готово је непознато да је Фројд, иначе страствен путник, боравио и у нашим крајевима. О Фројдовој путној грозници, Ервинг Стон у биографском роману „Страдање душе” пише и ово:

„У току лета водио је чланове породице на кратка путовања; нико није дуго желео с њим да

путовања, живео је према старој бечкој пословици. „Кад човек жели да се обогати, онда мора да прода и последњу кошуљу”. Једног јутра приликом боравка у Дубровнику Сигмунд је узео кочије у друштву с неким странцем коме се свидела замисао да посети оближњи град у Херцеговини.

Два века освајања Мон Блана

ГУЖВА НА КРОВУ ЕВРОПЕ



Прва тројица на „крову Европе”: Жак Балма, Мишел Габријел Пакар и Хорас Бенедик Сосир.

Попети се на врх беле планине и даље је подвиг, али за многе више не представља велику тешкоћу. Изазов је доспети „тамо горе” на што оригиналнији начин

Барон фон Герсдорф телескопом је пратио две прилике како се мукотрпно успињу уз планину. Кад су коначно стигли на снежни врх, један од њих је извадио марамицу и махнуо. Барон је сместа позвао неколико сведока да потврде оно што ће касније постати историја. И с разлогом. Мишел Габријел Пакар, месни лекар из забитог сеоцета на шездесетак километара од Женеви и Жак Балма, човек код њега запослен, управо су постали први људи који су освојили Мон Блан, највиши планински врх у Европи.

Датум је био 8. август 1786. године и означио је почетак спорта познатог као алпинизам. Забито сеоце било је Шамони, данас једно од најчувенијих зимовалишта у Француској

Први, на много начина

Попрлична је гужва већ дуго на Мон Блану. То никако не значи да се овај 4807 метара висок врх, не-дај-боже, у међувремену смањио или да је постао мање изазован. Таман посла. Смештен близу граница Француске, Италије и Швајцарске одувек је представљао „алпинистичку посланицу”.

Бар 50 других врхова су виши од Мон Блана, али није ствар само у висини. Мон Блан је ушао, да

тако кажемо, у алпинистичку легенду.

Пре свега, по много чему је први.

Ту су се вршили први висински експерименти, прве планинарске експедиције су на њега доспеле. И прве жене-планинари су управо ту „вежбале”. Прво друштво професионалних алпинистичких водича основано је у његовом подножју, у Шамонију, месту које се

уписало као први скијашки центар и зимско одмаралиште. Спасилачке екипе су такође прво на Мон Блану разрадиле методе за помоћ несрећним алпинистима.

Постоје записи да су људи и раније желели да освоје понеку планину. Тако је забележено да се арагонски краљ у 13. веку попео на Канигу, планину у Пиринејима високу готово 3000 метара. Касније је тврдио да је, бацивши камен у језеро на врху, поплашио неког змаја. Леонардо да Винчи (а ко би други, него овај свестрани геније италијанске ренесансе?) покушао је да се успне на Монте Розу, 4632 метара висок врх на италијанско-швајцарској граници. На висини од око три хиљаде метара је одлучио да, ипак, одустане од самог врха.

А откуд онај змај кога је узнемирио арагонски краљ? Баш он и његова друга змајевска и демонска братија били су основна препрека потенцијалним „пењачима”. Наиме, кроз дуги низ векова сматрало се да су планински врхови станишта сатана и других демона.

Лондонско краљевско друштво, вођено оваквим причама, направило је студију о планинским врховима. Године 1708. издата је брошура у којој су сви планински змајеви набројани и категоризовани. Поред неких је стајала и карактеристика: пријатељски настројени.

Пустите ме на миру!

Пакар и Балма су започели ново раздобље, али се о њиховом подвигу, у тренутку кад су га постигли, није толико причало. Тек ће после трећег освајања, успон на Мон Блан постати главна тема по европским дворovima и салонима. Тај трећи успон направио је Хорас Бенедик де Сосир, женевски научник, који се сматра и оцем алпинизма. Сосир је са 18 других планинара (међу њима је био и Балма, који је, иначе био онај који је по други пут доспео на врх) предузео велику експедицију на Мон Блан. Сосир је носио инструменте којима је мерио влажност ваздуха на различитим висинама, мерио колика је температура воде која кључа на преко 4 хиљаде метара. Правио је забелешке о боји неба, а бавио се и психолошким студијама планинара. Све су то, за оно време, а освајао је Снежну планину само годину дана после Пакара и Балмаа, били врло значајни подаци.

За Шамони и Мон Блан су се заинтересовале и познате личности те епохе. Велики немачки књижевник Гете посетио је Шамони. И Жозефина је дошла 1810. (тада више није била француска царица јер се Наполеон Бонапарта од ње развео 1809).

За историју Мон Блана ипак је значајнија једна мање позната жена. Две године пре Жозефине, Мари Парадиз се уписала као прва жена која се попела на врх. Додуше, они који су ишли с њом у пратњи (читај – вукли је) причају да је тај њен подвиг прошао прилично неславно. Она је на сваком тежем успону одустајала, молила да је пусе да се врати натраг, говорила да ће умрети, да је баце у амбис и оставе је на миру.

Зато је Хенријет д'Анжевиј, друга жена којој је пошло за руком да стигне на врх, обавила то херојски. И не са-

Француски астроном Жил Женсен је пошто-пото желео да изгради опсерваторију на самом врху. С обзиром на године и здравствено стање, Женсена су носили у нарочитој столици.





Прошле године,
на јубилеј,
Мон Блан је први
пут постао – шарен.

мо једном, већ још 22 пута после тога. Иза ње су остале знатно увишеније поруке. Кад год би поново кренула у планинарску авантуру молила је да, у случају да јој се нешто догоди, буде сахрањена на врху.

Ајфел се срушио

Када се напунила стогодишњица Пакаровог и Балмаовог подвига, у хроникама је забележено да је постигнуто 514 успона и да је врх освојило 795 особа. Тих година алпинизам је био у успону. Сматра се да је период од 1860. до почетка нашег века био златно доба алпинизма. Сви важнији врхови у Европи су били освојени као и они у Јужној Америци и Африци.

Крај 19. века означен је изградњом опсерваторије 457 метара испод самог врха Мон Блана. Опсерваторију је конструисао француски топограф Жозеф Вало. С те висине Вало је проматрао околину и правио мапе тог подручја.

Међутим, како међу људима који се баве сличним професијама постоји сујета, француски астроном Жил Женсен, чим је видео Валоову станицу, одлучио је да сагради бољу и то на самом врху. Пошто је успео да убеди славног конструктора Ајфела да му помогне у пројектима, организовао је успон на Мон Блан. Већ у поодмаклим годинама, делимично инвалид, поприлично тежак, наравно није могао да се пење сам. Направљена му је столица-носиљка у којој су га, на смену, однели до врха. Станица је подигнута али се, исте године кад је Жансон умро, срушила.

У овом веку, алпинисти су се окренули освајању знатно виших врхова. Само да подсетимо да је Мекинли на Аљасци освојен 1913, Маун Логан 1925. године, а да су „недостижне“ врхове на Хималајима, Анапурну и Евересту освојили Едмунд Хилари и Тензинг Ноглеј 1953. Планинарење је све теже, захтева врло сложену опрему и, свакако, храбро срце.

У данашње време успети се на „кров Европе“ уобичајеним стазама није више „штос“. Треба наћи што теже успоне или доспети до горе на неуобичајен начин. Не та-

ко давно Патрик Ваљенкан се, у пратњи свог једанаестогодишњег сина, попео на скијама. Пре две године први пут су се уз Мон Блан довезле прве санке које је вукло пет ескимских паса. Прошлог лета два Француза су претрчала пут од Шамонија до врха и натраг за рекордно време од 7 сати и 56 минута, а друга двојица су на ски-даскама направила јединствен серф (скијање не по таласима, већ по снегу) низ исту ону падину којом су се први пут успели Пакар и Балма.

Планина обучена у шарено рухо

Поред неуобичајених подвига постоје и они сасвим „откачени“. Пре пет година италијански каскадер Ивон Олијанти хеликоптером је довезао кола до врха. Олијанти је желео колама да се спусти с „крова Европе“ у подножје. Међутим, није прошло ни неколико стотина метара, а кола су почела да се заносе, да пукћу и брекћу и смелом каскадеру ништа није друго преостало него да искочи и извуче живу главу. До подножја је стигао, а како неоригинално, пешке. Ту га је сачекала полиција и стрпала у затвор. Пустили су га под условом да како зна и уме уклати ауто.

Није то крај лудостима. Прошле године је Паскал Морел постигао подвиг слетевши специјалним авионом на врху. Задржао се на Мон Блану мало, поново сео у авион и – одлетео. Ту су и падобранци. До сада их је бар двадесетак скочило са Снежне планине.

Ако може да се скаче, вози, скија са Мон Блана, логично је да је неко покушао тамо и најдуже да остане. Био је то неки Шпанац који је провео на „крову Европе“, читавих 40 дана. А онда му је вероватно досадило да „чучи“ горе, покупио се и отишао.

Без обзира на све ове луцкасте подвиге који могу лаика да заведу, Мон Блан и даље односи своје жртве. Само прошлог лета нестало је 49 особа, а откако су људи почели да га освајају има неславан биланс од две хиљаде жртава.

Они који се упуте уз Мон Блан, не мисле на најгоре. Поготово не за тако важан јубилеј као што су два века од почетка освајања. Да би свечаност била што веселија допринео је и француски сликар Мишел Геранжер. До врха су му довели 1200 литара фарбе. У најживљим бојама Мишел је „офарбао“ Мон Блан. До тада увек бела планина добила је, на 5 хиљада квадратних метара, дугино рухо.

А на онај чувени први дан, двојица француских планинара, обучена у одела из 18. века, успела су се истим оним путем као што су то урадили Пакар и Балма. Њихов успон бележиле су телевизијске камере. Том приликом исправљена је једна велика неправда. Мада је Пакар увек тврдио да је он био први на врху, сад се тек открило да је то, у ствари, био Балма. Чак се сад тврди да је свог цењеног претпостављеног вукао до подножја.

В. Софреновић

Литографија из
1850. показује
како је у то
време изгледало
планинарење уз
Мон Блан.

У 19. веку
жене-алпинисти више
су мислиле на
изглед, мање на
практичност.
Удобна одећа
дошла је тек
касније.

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ



ХОРЕМО JOLT

У СПЛИТУ, МА' АЈДЕ!

12 ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК 2. 10 1987.



Кошаркаши Црвене звезде 1946. године.

Слева на десно: Небојша Поповић, Александар Гец, Борислав Станковић, Реља Мештеровић, Василије Стојковић, Мнотраг Стефановић, Срђа Калембер и Раде Јовановић

шаркашка дружина из које ће настати данашњи гигант „Цибона“...

Ријека и Задар имали су исту (предратну, италијанску) традицију већ основаних кошаркашких клубова, а екипа Задрана је 1946. освојила друго место (одмах иза неприкосновене „Звезде“) у првенству државе.

Када је реч о сплитској кошарци, која је такође почела са првим слободарским данима 1945. она је нешто другачија. Шта то везано за спорт у Сплиту може да почне, а да са тим „Хајдук“ нема везе? Ништа! Тако је било у почетку и са кошарком. При спортском друштву „Хајдук“ почела је да животињари кошаркашка секција чији је оснивач био Урош Томинаћ – Паја.

Али шта су могли неукли, нестручни и сиромашни кошаркаши поред фаворизованих фудбалера? Ништа. Неколико година животињарили су уз плац крај Плинару, а онда је „Хајдук“ направио страшну грешку! На скупштини спортског

друштва 1949. одлучено је да се кошаркашка секција расформира. Кошарка као спорт, закључили су „стручњаци“ у „Хајдуку“, нема перспективе!

– Ма човику мора бити шемпјаст па поред балуна ић гле’ат ту шпорку игру, ћа се са руком пуца у гол који виси у зраку и који они зовиду кош!

Али нису сви у Сплиту губили веру у будућност кошарке, па је неколико непоправљивих заљубљеника основало КК „Сплит“ из кога ће доцније буквално изронити „Југопластика“ – и убрзо постати шампионска екипа! Али кошаркашки Сплит ону увреду надмених фудбалских функционера који су их прогнали из „Хајдука“ неће никада опростити!

Нови Сад, Зрењанин и – Црногорци

Сада може изгледати мало чудно, али кошаркашки центри са највише играча, у послератним годинама, били су у – Војво-

дини! Предњачили су Новосађани (који су гајили и посебну, такозвану „Новосадску школу баскета“) али су Зрењанинци ушли у историју наше кошарке по нечем другом: они су били ти који су скинули са неприкосновеног трона КК „Црвену звезду“ из Београда!

Десило се то 1956. године. Јесте да је у београдском шампионском клубу са Малог Калемегдана дошло до смјене генерација, јер је прва послератна екипа помало уморна напуштала играње, а млади још нису били стасали, али јесте и чињеница да су кошаркаши Зрењанинског „Пролетера“ те године били неупоредиво најбољи. Дуго су се кошаркаши из града са Бегеја припремали за тај подвиг. Прво су већ 1948. успели да заузму друго место, одмах иза „Звезде“, па им је то пошло за руком и 1952. а 1954. били су трећи да би 1955. поново постали вицешампиони. Напокон, 1956. након целе деценије владавине „црвено-белих“, Зрењанинци су по-

стали шампиони, љубљанска „Олимпија“ друга, „Партизан“ из Београда трећи, а „Звезда“ – тек четврта...

Истовремено те године је цела прва петорка „Пролетера“: Лоци, Енглер, Миња, Катић и Радојчић – била позвана у репрезентацију Југославије што се ни пре а ни после тога никада није догодило једном клубу!

У Новом Саду било је чак пет кошаркашких клубова, тих поратних година: „Раднички“, „Еђшег“, „Кабел“, „Славија“ и „Војводина“. Имали су и женске и мушке екипе, а тај град је 1945. одржао и градско првенство јер је кошаркаша и кошаркашица било као – племе...

Остаће риплијевски резултат женског првенства Новог Сада 1945. године када је на утакмици кошаркашица „Еђшега“ и „Славије“ резултат на крају био 44:0!

Раритета ради ваља навести саставе. „Еђшег“: Мамутовић, Чизмар, Антуновић, Милић, Мате, Балог, Шомођи, Шереш и

Хабијан, а екипа „Славије“: Радуловић, Којић, Шуња, Дражић, Зеремски, Сегеди, Сабадош и Пејић.

Од свих наших република најзанимљивији је случај Црне Горе. Играчи пореклом из те републике, или рођени у тим крајевима, могли би да саставе готово европски јак састав, али црногорски клубови готово четири деценије после рата нису имали представника у Првој лиги. Истина 1966. године „Раднички“ из Иванграда успео је да пробије „звучну“ баријеру и да се пласира у друштво најбољих, али је опстао само једно лето. Тек је сада „Будућност“ из Титограда почела да се донекле устаљује међу најквалитетнијим саставима. То је доказ да талената има свагде, али да кошарка, као и сви спортови, зависе и од материјалне подлоге средине и спремности да се уложи у будући успех...

(У идућем броју: ЗАДЊИ ЋЕ ПОСТАТИ ПРВИ!)

С. З.

„... То је најбоља игра од свих игара! Не, то је најгора од свих игара. То је игра уметности. Не то је игра шашавости. Она човека чини верником. Не, она потхрањује неверицу. Она у секунди времена пролази из пролећа наде у мрачну јесен очаја... Она нас уздиже у небеса, али нас и спушта у понор мрака. Укратко: њен свет је толико сличан данашњем, модерном добу, да је с правом „код куће“ у Америци сада, при крају двадесетог века...”

Ово је део текста који је о кошарци написао амерички новинар и публициста Леонард Копелт. Слажете ли се са њим? Готово у потпуности. За све је у праву, осим у последњој цитираној реченици, јер кошарка је „као код своје куће“ (осим у САД) и у Југославији, СССР, Шпанији, Италији, Бразилу, Аустралији, Кини... Првак Европе за ову 1987. годину је – Грчка! Данас, према подацима којима барата FIBA (Federation International Basketball Amateur), Међународна кошаркашка федерација за аматере, под кошевима трчи и скаче – између 120 и 150 милиона људи свих раса, боја, вероисповести и идеологија...

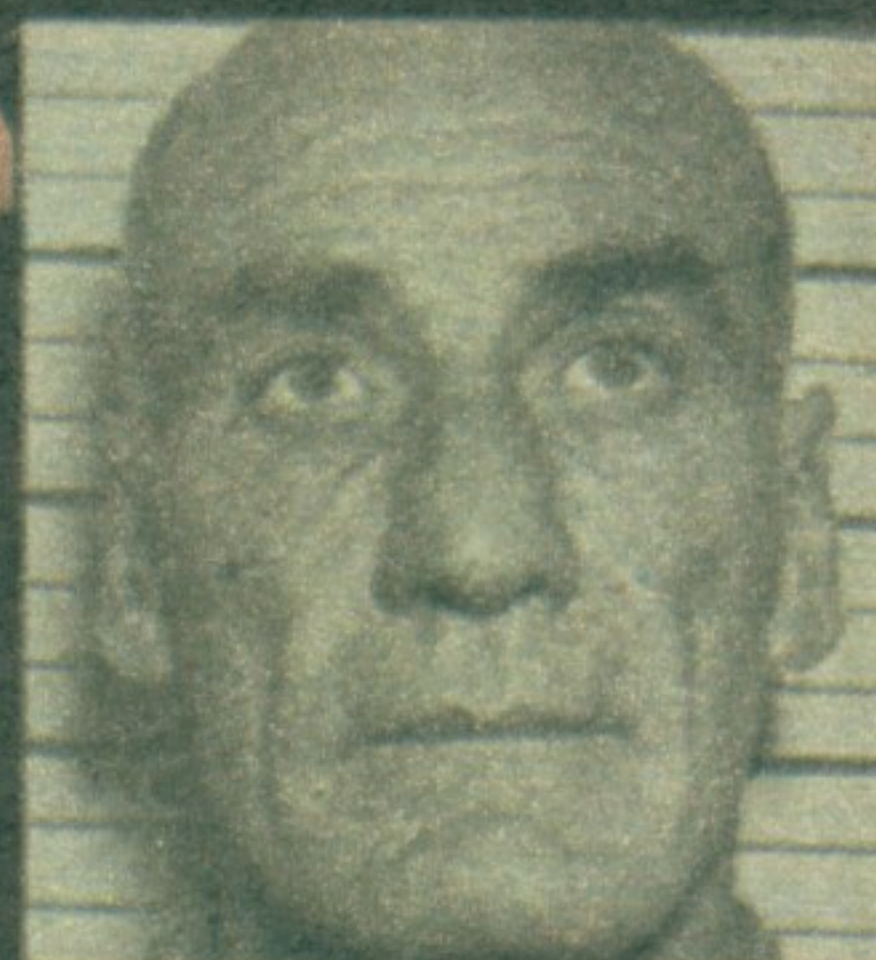
ЛЕКАРИ

НА

ПРАГУ

ЗЛОЧИНА

УВЕЛИЧАВАЈУЋЕ
СТАКЛО ШЕРЛОКА
ХОЛМСА УТРЛО ЈЕ
ПУТ ЧИТАВОМ НИЗУ
НОВИХ НАУЧНИХ
ТЕХНИКА ПОМОЋУ
КОЈИХ МОГУ ДА СЕ
РАСВЕТЛЕ
СЛУЧАЈЕВИ ЗА КОЈЕ
СЕ НЕКАДА
СМАТРАЛО ДА СУ
НЕРЕШИВИ



Нова врста потернице:
Захваљујући глиненом
делу, полиција је успе-
ла да идентификује
одбеглог осуђеника
(доле десно).

ДЕТЕКТИВИ СА

ДОКТОРСКОМ ДИПЛОМОМ

Седам зуба, гомилица
костију, два-три пра-
мена косе и једне иструле-
ле панталоне – на основу
тога требало је да научни-
ци идентификују леш јед-

ног од највећих ратних
злочинаца Јозефа Менге-
леа.

Тестови су показали да
старост скелета одговара
старости Менгелеа за кога

се говорило да је умро
1979. у Бразилу, кад му је
било 68 година. Преглед
лобање открио је мали ме-
ђупростор између два
горња предња зуба.

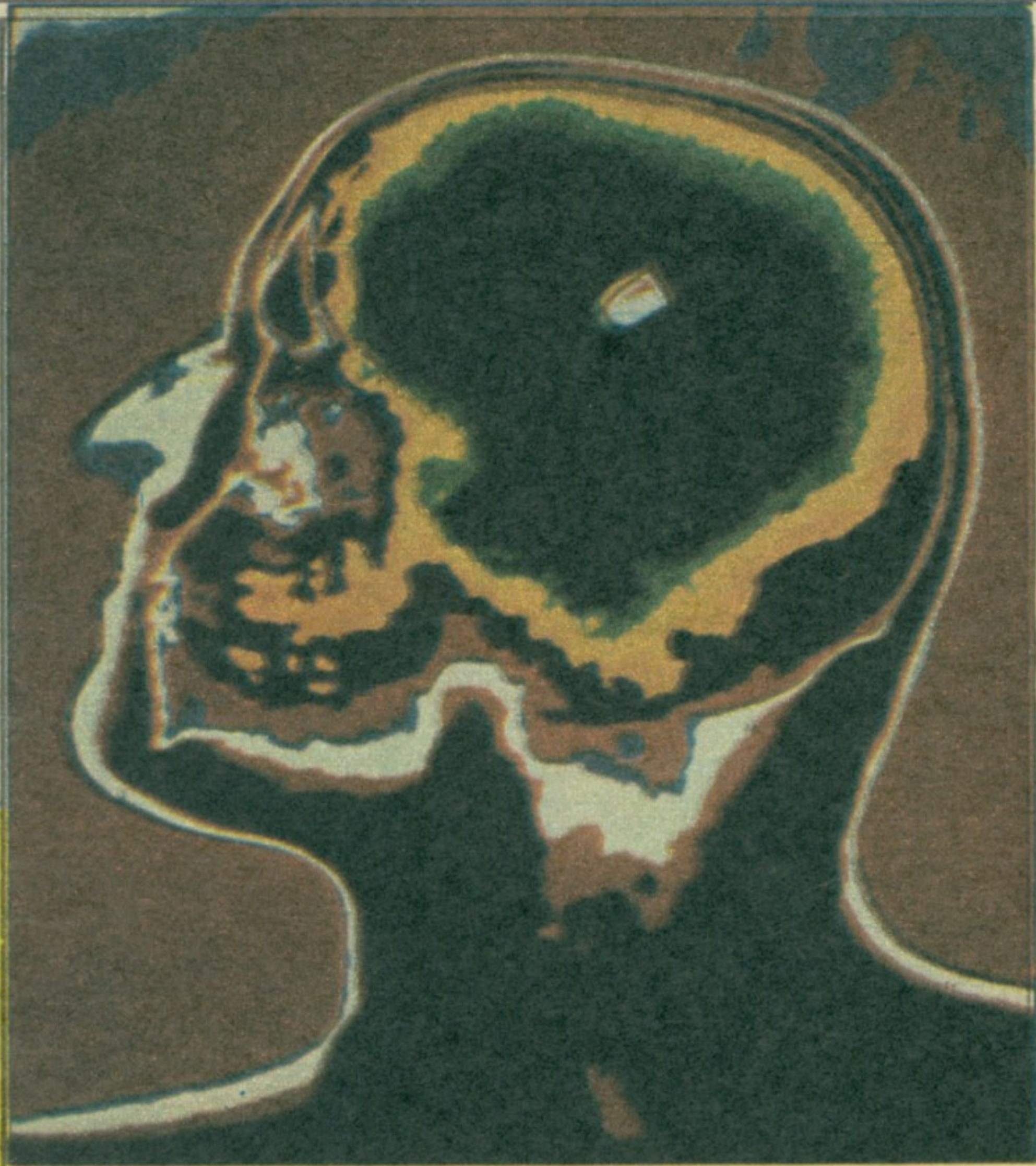
Преживели из логора
смрти Аушвица, где је
Менгеле, током другог
светског рата, обављао
своје језиве експерименте
над заточеницима присе-

ћали су се да је нацистич-
ки лекар, имао управо та-
кав размак између зуба.
Полако, делови судско-
медицинског ребуса у
сликама почели су да се
склапају у целовит мозаик.

То је „анђео смрти“

Судска (или форензич-
на) медицина је грана ме-
дицинске науке која се ко-
ристи приликом расветља-
вања разних криминалних
дела. Тим од седамнаест
судских лекара који је ра-
дио на случају Менгеле
провео је две недеље про-
учавајући блатом упрљане
кости ископане из једног
гроба у варошици Ембу,
удаљеној око 25 километа-
ра од Сао Паола. На крају
је др Вилмес Теиксеира,
шеф медицинске екипе,
изјавио: „Уопште не сум-
њам да су ово остаци Јо-
зефа Менгелеа“.

Како је др Теиксеира
могао бити толико сигу-
ран? Шта је то доказивало



Рендгенски колор-снимак открива смртоносни метак у мозгу жртве (горе лево). На основу њега, научници могу да одреде брзину метка и правац из кога је дошао. Јединствене ознаке на метку казују детективима да ли је пуцано из колта 0,45 (слика лево). Захваљујући напретку серологије, крв осумњиченог може доказати његову кривицу (горе десно) на отприлике исти начин као отисци прстију који се већ традиционално користе.

да су тајанствени посмртни остаци заиста припадали лекару из логора смрти, одговорном за више од 400.000 убиства? Задатак је био тежак. Али, најновија достигнућа судске медицине учинила су га знатно лакшим.

Одређивање пола, на пример, може да се изведе на основу облика карлице (која код жена обично има шири отвор, да би се омогућио порођај). Висина се може утврдити готово у центиметар према дужини главних костију на рукама и ногама. Раса се може идентификовати на основу састава косе и извесних особности лобање (облику очних дупљи и размаку између носдрва, на пример).

Рендгенски снимак костију пружио је нове доказе да је тело пронађено у

Бразилу било Менгелеово. Према једном извештају, својевремено сачињеном у Аушвицу, који је доспео у руке истражних органа, Менгеле је доживео саобраћајну несрећу док се возио мотоциклом. Претрпео је неколико повреда, стајало је у извештају, али није било наведено каквих. Рендгенски снимци из Сао Паола открили су три залечене повреде — на куку, десном рамену и кључној кости.

Одређивање старости тела захтевало је посебну технику коју је развио др. Елис Керли са Мерилендског универзитета у САД. Са леве бутне кости Керли је узео слојеве дебеле свега један милиметар, уситнио их, честице од 100 микрометара ставио под микроскоп и испитао под поларизованом светлош-

ћу. Тражио је остеооне, канале у костима. Што је кост старија, утолико је већи проценат остеоона који су сломљени или уситњени. На основу добијеног налаза, судскомедицински тим је установио да постоји 87 одсто вероватноће да је преминула особа у тренутку смрти била стара између 64 и 74 године и да је највероватније имала 69 година.

Преглед зуба пружио је важан, можда одлучујући доказ да је нађени леш био Менгеле. Поредак зуба, облик коренова и општи изглед зубала специфични су код сваке особе. Власти из Савезне Републике Немачке послале су у Бразил копију стоматолошког извештаја из 1938. о стању Менгелеових зуба. Савршена подударност. Четрдесетогодишње тра-

гање за „анђелом смрти“ из Аушвица најзад је било завршено.

Драгоцену помоћ полицији

Технике коришћене приликом идентификовања Менгелеовог леша само су неке од најновијих достигнућа судске медицине. Полиција данас може, између осталог, да користи ласере за откривање „невидљивих“ отисака прстију, може да идентификује јединке преко ензима (протеина које стварају живе ћелије), да открије сићушне количине барута помоћу скенерског електронског микроскопа (SEM). SEM ствара високо концентрисан зрак електрона (субатомских честица са негативним набојем) који скенира узорак и увећава га до 40.000 пута.

На тај начин могу да се идентификују стотине предмета пронађених на месту злочина.

Идеалан судско-медицински тим данашњице укључује серолога (научник који проучава телесне течности нађене на месту злочина или на телу жртве), патолога (који обавља аутопсију да би одредио узрок смрти), одонтолога (који обавља идентификацију проучавајући трагове од угриза — на храни, на кожи), и судско-медицинског антрополога (који проучава остатке скелета).

Отисци прстију (који су први пут коришћени као доказ 1911. године приликом суђења једном провалнику) још увек су најпозданији метод идентификовања сумњивих особа. Они се не мењају током старења и не могу се лако избрисати или изменити на неки други начин.

Али, шта ради полиција кад наиђе на потпуно непознате остатке скелета (за леш ископан у Бразилу претпостављало се, на основу изјава неких сведока, да је Менгелеов, само је требало наћи доказе). Сваке године у свету нестане на хиљаде људи и зато утврђивање пола, старости и расе ни издалека није довољно. Да би олакшали тај задатак, судско-медицински антрополози користе иловачу за „реставрирање“ црта лица на неидентификованим лобањама. Један од таквих скулптора је Бети Пат Гетлиф из града Нормана у САД, која каже: „То је техника заснована на науци, а изражава се на уметнички начин“.

Бети Гетлиф понекад називају „налазачем лица“. Уз помоћ одговарајућих дијаграма она најпре увлачи гумене ваљке различите дужине у 26 кључних тачака на површини лобање. Сваки ваљак означава тачну дебљину мишића и ткива на дотичном месту. Користећи ваљке као путоказе, она затим набацује слојеве пречишћене глине на лобању и пажљиво их моделира. После тога додаје очи од стакла или глине, причвршћује нос изнад носдрва и лепи уши. У једном случају реконструкција лица била је толико савршена да су чланови породице „из прве“ препознали инкриминисану особу на основу фотоса глиненог модела.

Стручњаци судске медицине су нови борци против криминала. Користећи знање читавог низа научних области, они, радећи заједно са полицијом, све успешније добијају битке против злочина којима, на жалост, никад краја.

Г. В.



РИБА ЈЕ ИДЕАЛНА ЗА СРЦЕ

Јапанци и Ескимци су најотпорнији на болести срца и крвних судова. Ево зашто. Једу много рибе, преко 100 грама дневно по глави становника. Резултати једног истраживања које је почело у Холандији још 1960. године, на 852 особе средњих година, показали су да ако човек једе 30 грама



рибе дневно, ризик од инфаркта се смањује за 50 одсто. Осим тога, изгледа да рибље уље смањује количину холестерола у крви. Код особа које су се придржавале овог начина исхране, запажено је смањење ове штетне супстанце за 27%. Дакле, риба, која је већ позната по томе да вероватно побољшава памћење, заслужује да се још чешће нађе на нашим трпезама. ■

СВЕМИРСКИ ТЕЛЕСКОП

Институт за свемирска истраживања сада усавршава телескоп какав је био уграђен и у „Челенгер“, америчку вавионску летелицу која је прошле године експлодирала при самом узлетању. Планира се да се телескоп постави на пет стотина дванаест километара од Земље са



којом ће стално бити у вези и под компјутерском контролом. Овај инструмент имаће инфрацрвене и ултраљубичасте сензоре који ће омогућавати астрономима да надгледају орбиту планета и суседних звезда. Мада се међу астрономима, време мери светлосним годинама, и две земаљске године могу бити дуг временски период када се очекују нова открића.

КАКО ЗАШТИТИТИ МОРСКЕ КОРЊАЧЕ?

У Флориди се проучава начин како да се спречи изумирање морских корњача – једне од најстаријих животињских врста. У Институту за подморска истраживања јаја корњаче стављају се у инкубатор два месеца пре излагања. Научници се надају да ће тако сачувати јаја од лова мрежама, јер су она ретка и цењена поластица у свим ресторанима широм Америке. Мада је познато да корњаче своја јаја легу у песку, рибари једноставно лове корњаче које крећу да положе своја јаја. Де-



ниел Келенбергер, председник Института објаснио је да ће, мада њихов метод заштите омогућава да 98 одсто беба – корњача дође на свет, само једна од њих хиљаду доживети просечну старост од 150 година. Он додаје да је, иако корњаче имају и природне непријатеље, учестало вађење мрежама разлог због којег се налазе на листи најугроженијих врста.

ЗА БРЖИ РАСТ

Хирурги шефилдске болнице у Британији, користе нову технику како би помогли људима патуљастог раста да порасту. Џејмс Придмор 15-годишњи патуљак, је висок нешто преко 120 центиме-

тара, а уз помоћ новог метода порашће још којих 30-ак центиметара. Њему су у поломљену ножну кост уграђени телескопски завртњи. Издуживање се постиже окретањем завртња 4 пута дневно. Продужавајући на тај начин дечакову ногу за 1 милиметар свака 24 часа.



НАЈЗНАЧАЈНИЈА

КЊИГА МАГИЈЕ
И МИСТИКЕ
У ОВОМ
ВЕКУ

АЛИСТЕР КРАУЛИ: КЊИГА ЗАКОНА



ПОВЛАШЋЕНА ЦЕНА:
3900 дин.

Издавач: Књижевно друштво просветних радника Србије

НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем _____ примерака књиге КЊИГА ЗАКОНА Алистера Краулија по цени од 3900.- дин. које ћу платити поузећем – поштару приликом пријема.

(Име и презиме)

(Пошт. број)

(Место)

(Улица и број)

Наручбеницу послати на адресу:

КЊИГА ЗАКОНА – Пошт. факс бр. 33, 11090 БЕОГРАД 75

АЗТ ПРОТИВ СИДЕ

Доктор Цесон Хоровиц је од 1964. године улагао велики напор да нађе лек против рака. Тако је настао лек назван АЗТ, који се није показао добрим у лечењу ове болести. Међутим, игром случаја када је први пут тестиран на оболелима од сиде 1981. године, испоставило



се да је овај лек веома ефикасан. Он, међутим, не лечи ову болест нити јој може послужити као превентива, али успешно зауставља њен даљи развој, и тако омогућава пацијенту дужи и евентуално бољи живот.



АУТОМОБИЛИ УНИКАТИ

Уз милионе серијски произведених аутомобила у Америци, на улицама великих градова све чешће се виде и кола направљена у малим приватним радионицама. Крис Кастер, некадашњи возач на тркама и човек који је читавог живота обожавао аутомобиле, сада их израђује са истом оданошћу са којом их је раније возио. Сваки точак се прави на захтев наручиоца, а кола се фарбају оном бојом коју купац зажели. Унутрашњост се такође израђује по жељи купца. Ниједна кола не личе на друга. Пошто вас можда занима и цена, сваки кошта око 25 хиљада долара – па ко може, нек' изволи.

Живот

пише

драме



ФЕДОРА

И ЦРВЕНКАПА



Две мајке једне Црвенкапе: Оксана Јосифовна (лево) и Федора Сокулкова (десно). У средини је, разуме се, Марија Фурманец.

СВЕ ЈЕ БИЛО КАО У БАЈЦИ, ОСИМ
ЈЕДНОГ: НА ХЕПИЕНД СЕ ЧЕКАЛО
ПРИЛИЧНО ДУГО

Марија Фурманец седела је поред прозора посматрајући поплавена поља. Воз је јурио Полесјем.

– Здобунов – објавио је кондуктер. – Стојимо два минута.

У купе је ушла пуначка жена са шареном украјинском марамом. Одахнула је неколико тренутака и кренула да из цегера вади домаћу кобасицу, краставац, хлеб, јаја.

– Журила сам па нисам стигла ништа да поједем. Хоћете ли да ми правите друштво? – пуних устију упитала је Марију.

– Хвала вам, попила сам само чај.

Једно време су ћутке једеле. Прва је проговорила жена с марамом:

– Посматрам вас и размишљаам колико личите на моју земљакињу. Невероватна сличност. И очи, дубоке, и обрве. Чак су вам и руке сличне. Само она је Украјинка, а ви сте, видим, Русиња.

– И ја сам Украјинка. Моји родитељи, вероватно, живе негде у Украјини...

Залогат је застао у грлу, Марија га је с муком прогутала и тихо прозборила:

– Да ли сте слушали бајку о Црвенкапи и вуку? Ја сам из ње...

Жути вучји зуби

Давно се то збило.

Малена Марија живела је с родитељима на салашу. Около само поља, узани путељак кривудао је до далеке шуме. Често јурећи за лептирима, Марија би се, неосетно, приближила шуми. И увек стала пла-

шећи се да завири у непознату таму. Јер, тамо је живео Вук који је појео Црвенкапу. Једном је радозналост надвладала стрх.

Шума није била тако страшна. Птице су певале а пропљанци су се шаренили од цвећа. Али када се уморила и сетила да је време да се врати, није могла да нађе путељак. Беспомоћно, сва у сузама, вртела се укруг и на крају села на пањ. Тада је угледала огромног сивог вука с искеженим зубима... Сетила се приче да вукови не нападају децу. Кад су сити!

Девојчицу онесвешћену од страха вук је одвукао на пропланак. Није тешко замислити како би се завршила шетња злосрећне Црвенкапе да се, сасвим случајно, у том тренутку није појавио пролазник. Као у бајци, још само да је човек био ловац.

Марија и данас у сну, често, види страшну чељуст, жуте вучје зубе и зелени пламен у зверињим очима. Сећа се и оних добрих људи који су јој дали коцку шећера, носили на рукама, приповедали бајке. После много година сазнала је да су то били рањеници војне болнице (било је то у време другог светског рата) где су је спасиоци полуживу однели.

Марија се посебно везала за лекара чију су породицу стрељали Немци. Међу њима и девојчицу блиставих очију сличних Маријиним. Међутим, ускоро је болница морала даље за фронт. Куда са девојчицом? Родитеље јој нису нашли: била је толико мала да није знала ни своје презиме, ни салаш. У селу су живели Иван и Федора Сокулков, без деце. Можда ће они хтети да брину о Марији?!

Федора се обрадовала:

– Дарујте нам срећу. Само не знам да ли ће девој-

чица пристати да дође код непознатих људи?

– Ви јој нисте туђи, схватате? Само је нисте одавно видели, изгубила се а сад смо је нашли...

Опрости, кћери!

Марија није одмах прихватила нову мајку, није одмах заборавила родни салаш, поља, шуму. Протекле су године. Црвенкапа је одрасла, пошла у школу, помагала у кући, башти. Ни на крај памети није јој падало да Федора није њена мајка. Невољу је донела комшиница дуга језика:

– Тебе је војник поклонио Федори.

– Опрости ми, кћери, што сам тако дуго ћутала. Али како сам могла да нађем твоју мајку кад нисам знала ни њено презиме.

Марија је заћутала и повукла се у себе. И Федори су очи упале, потамнеле. После дугих дана немог бола Марија је рекла:

– Идемо одавде, мама.

Отишли су у другу варош. Марија је завршила школу, запослила се, удала и родила сина. Дечак блиставог погледа није се одвајао од баке која га је обожавала...

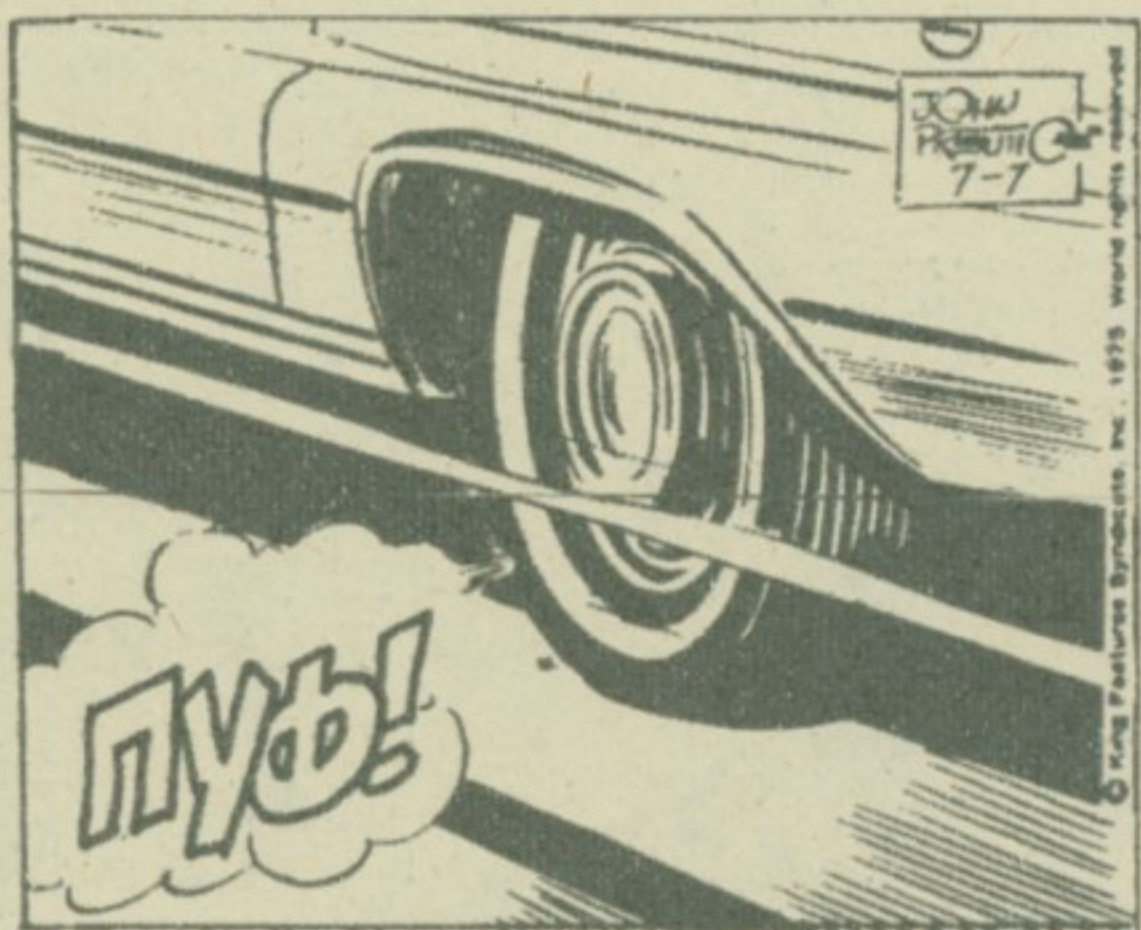
Воз је јурио Полесјем. Замагљена погледа Марија Фурманец зурила је кроз окно. Од сапутнице је узела одресу жене на коју је тако невероватно личила. И написала јој писмо о Црвенкапи. Срели су се: Марија, сестра јој Лесја и мајка Оксана Јосифовна. Хеппиенд својствен бајкама. И животу, понекад.

П. М.

РИП КИРБИ: СНАГА УМА

ЦРТА: ЏОН ПРЕНТИС (JOHN PRENTICE)
ПИШЕ: ФРЕД ДИКИНСОН (FRED DICHENSON)



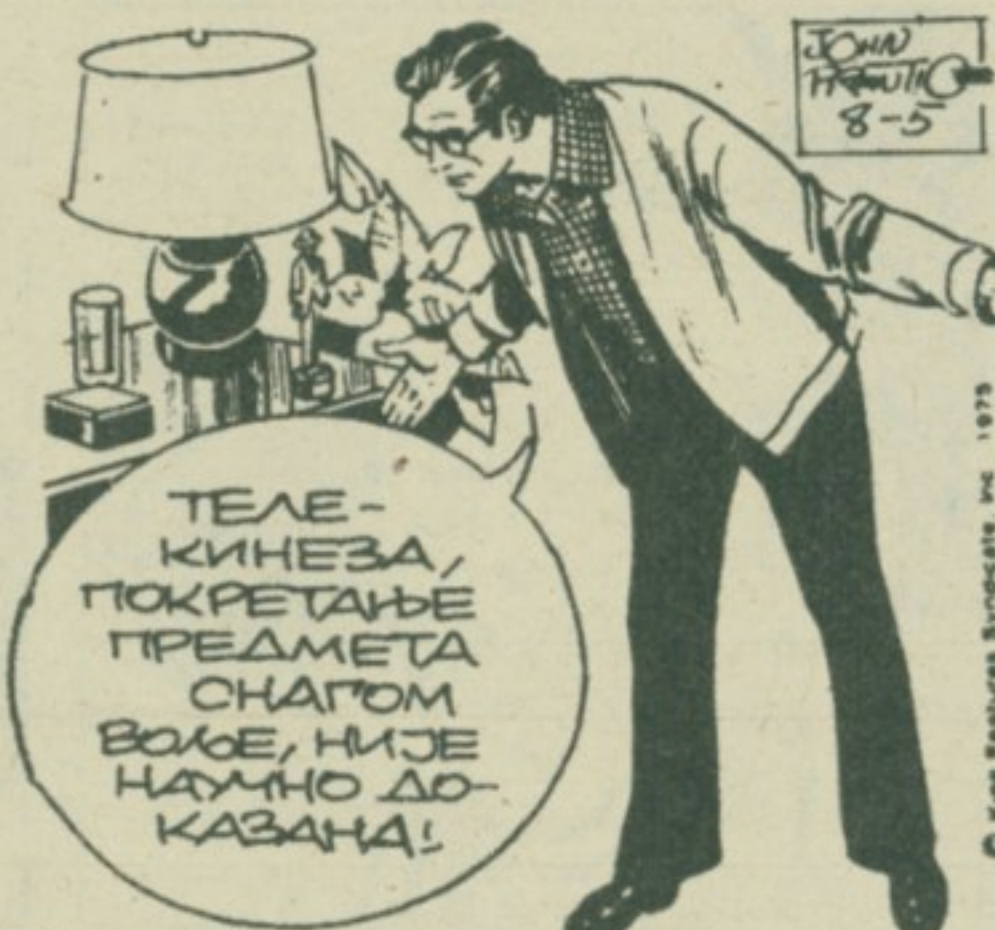
















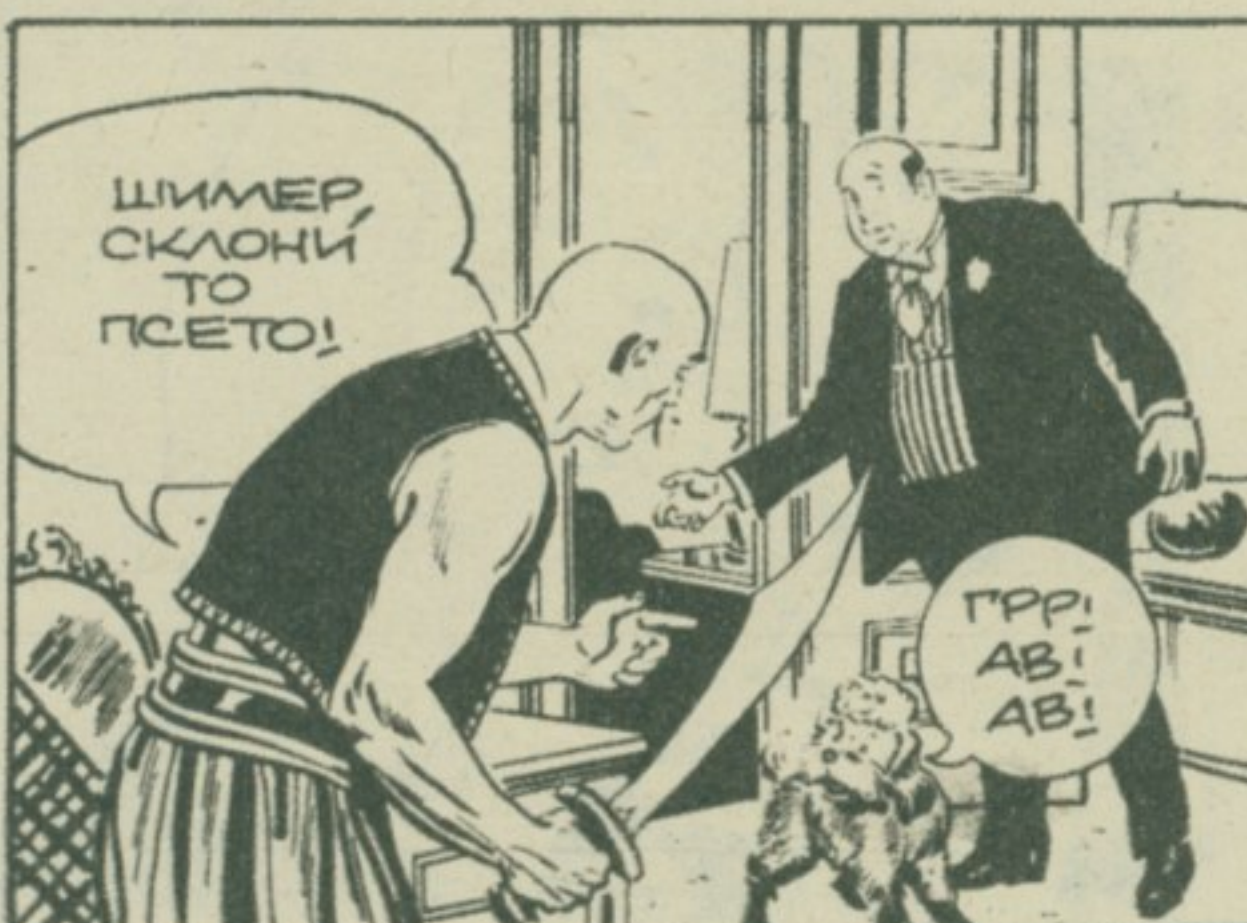




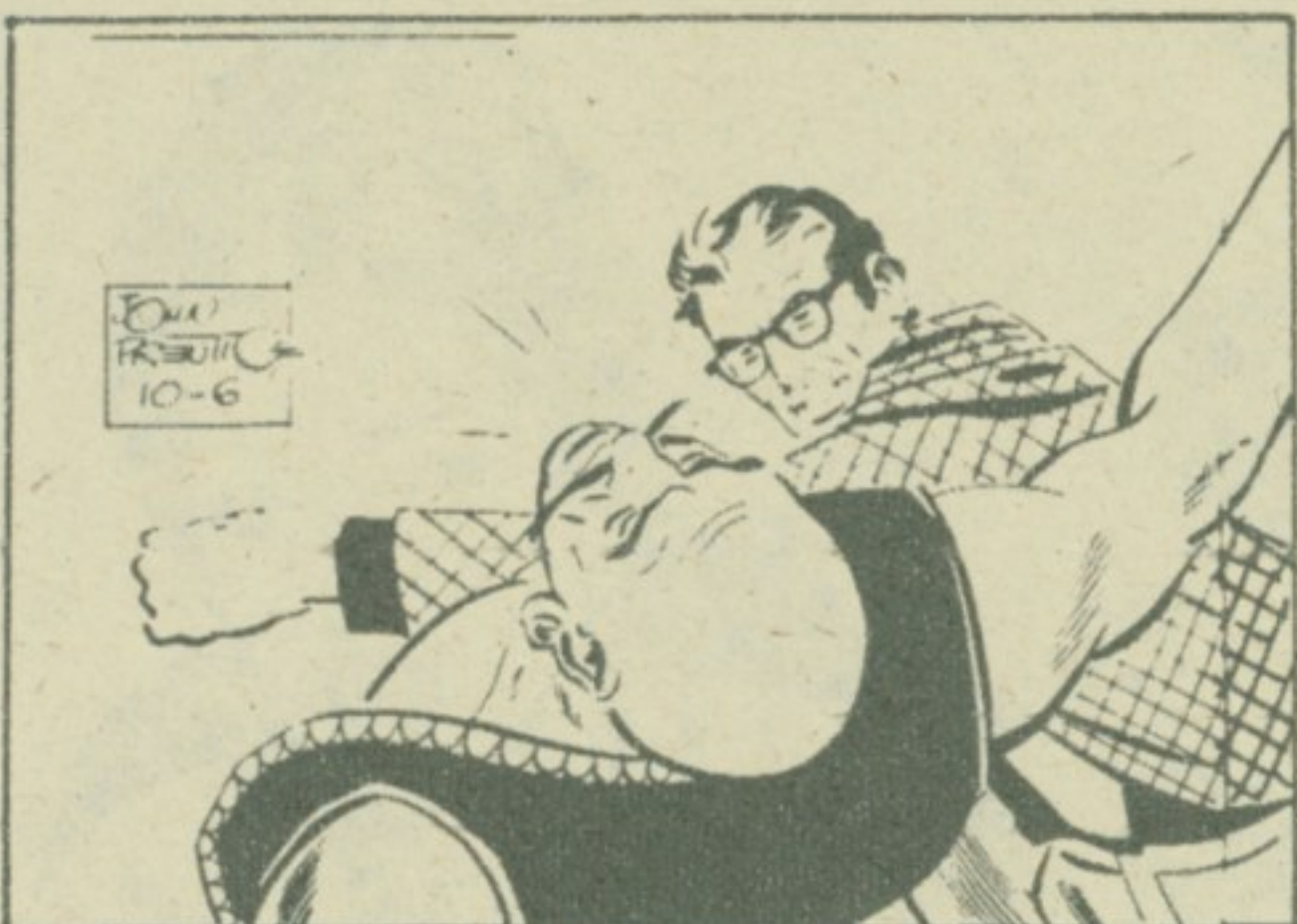
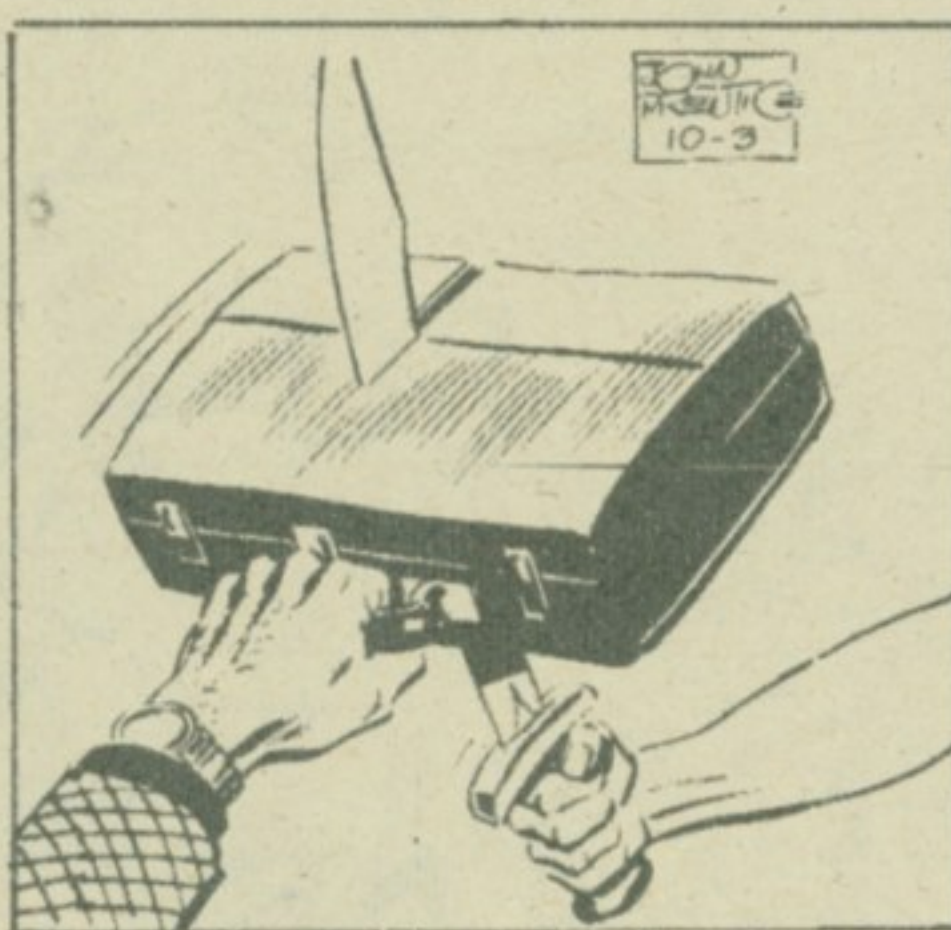
















библиотека

ДОМ И ШКОЛА

у новој опреми и тврдом повезу.

1. Жак Превер: ПЕСМЕ 1.800
2. Лорка: ПЕСМЕ 1.800
3. Артур Рембо: ПОЕЗИЈА 2.100
4. Отон Јупанчић: ЦИЦИБАН И ДРУГЕ ПЕСМЕ 1.500
5. Ђура Јакшић: ПЕСМЕ 1.800
6. Ђура Јакшић: ПРИПОВЕТКЕ 1.800
7. Н. В. Гогољ: РЕВИЗОР 1.500

8. Н. В. Гогољ: ШИНЕЛ И ДРУГЕ ПРИПОВЕТКЕ 1.800
9. Светолик Ранковић: ГОРСКИ ЦАР 1.800
10. Исидора Секулић: ПУТОПИСИ, ПРИПОВЕТКЕ, ЕСЕЈИ 2.100
11. Јован Скерлић: КЊИЖЕВНЕ КРИТИКЕ 1.800
12. ... ШАЉИВЕ НАРОДНЕ ПРИЧЕ 1.800
13. ... СТАРА СРПСКА КЊИЖЕВНОСТ 2.100
14. Љуба Ненадовић: ПИСМА ИЗ ИТАЛИЈЕ 1.800
15. Стерија Поповић: КОМЕДИЈЕ 1.800.-
16. А. Г. Матош: ИЗАБРАНА ДЕЛА 2.100.-
17. Иво Андрић: ПРИПОВЕТКЕ 2.100.-
18. Шекспир: ХАМЛЕТ 2.100.-
19. Шекспир: РОМЕО И ЈУЛИЈА 3.000.-
20. Радоје Домановић: САТИРЕ 2.100.-
21. Иван Мажуранић: СМРТ СМАИЛ АГЕ ЧЕНГИЋА 2.100.-
22. П. П. Његош: ГОРСКИ ВИЈЕНАЦ 3.000.-
23. Б. Радичевић: ПЕСМЕ 3.000.-
24. Бора Станковић: КОШТАНА 3.000.-
25. Десанка Максимовић: ПЕСМЕ 3.000.-
26. Пера Тодоровић: ИЗАБРАНИ СПИСИ (2 књиге) 4.200.-

- Остала издања из ове библиотеке:
27. ... ЛИРСКЕ НАРОДНЕ ПЕСМЕ 800
 28. ... ЈУНАЧКЕ НАРОДНЕ ПЕСМЕ 1.500
 29. ... СРПСКЕ НАРОДНЕ БАЈКЕ 1.200

библиотека

реч и мисао

30. Душан Радовић: О ПЛАКАЊУ 1.200
31. Владан Десница: ПРОЉЕБА ИВАНА ГАЛЕБА 1.200
32. Миодраг Булатовић: БАВОЛИ ДОПАЗЕ 1.200
33. Петре Андреевски: СКАКАВЦИ 1.200
34. ... ЉУБАВНИ РОМАН МЛАДЕ ЕСКИМКЕ 600
35. Р. Кено: СТИПСКЕ ВЕЖБЕ 600
36. М. М. Зошченко: АРИСТОКРАТКИЊА 600
37. Х. Ц. Велс: НЕВИДЉИВИ ЧОВЕК 600
38. Роберт Музил: КОС 600
39. Марина Цветајева: ОКТОБАР У ВАГОНУ 600
40. Ходар Думбадзе: КУКАРАЧА 600
41. Џејмс Џојс: ПОРТРЕТ УМЕТНИКА У МЛАДОСТИ 400
42. Иво Андрић: СВЕСКЕ - ЗНАКОВИ ПОРЕД ПУТА 300
43. ... ИЗ ПЕРСИЈСКЕ ПОЕЗИЈЕ 300
44. Р. Л. Стивенсон: Др ЏЕКИЛ И Г. ХАЈД 300
45. Марсел Пруст: ЈЕДНА СВАНОВА ЉУБАВ 200
46. Матија Бећковић: БОГОЈАВЉЕЊЕ 300
47. Ернесто Сабото: ТУНЕЛ 300
48. Марко Поло: МИЛИОН 300
49. Бертолд Брехт: ПЕСМЕ СИРОТОГ Б.Б. 300
50. Едгар Алан По: АРАБЕСКЕ И ГРОТЕСКЕ 200
51. Маркс - Енгелс: О УМЈЕТНОСТИ 240
52. Ф. М. Достојевски: ОДАБРАНА ПИСМА 240
53. Исак Бабељ: ЦРВЕНА КОЊИЦА 200
54. Борислав Пекић: УСПЕЊЕ И СУНОВРАТ ИКАРА ГУБЕЛКИЈАНА 200
55. Оскар Давичо: ШТО ВОЛИМ РОСУ 200
56. Бранко Миљковић: ДОК БУДЕШ ПЕВАО 200
57. Бранислав Нушић: ПОЛИТИЧКИ ЖИВОТ И СМРТ 80
58. Вилијам Саројан: ЗОВЕМ СЕ АРАМ 150
59. Омар Хајјам: РУБАЈЈЕ 150
60. Бернар Маламуд: ЦРНО ЈЕ МОЈА ОМИЉЕНА БОЈА 150
61. Елијас Канети: ПРИСЛУШКИВАЧ 1.200.-

Књиге су штампане латиницом у брош. повезу.

попуст 20%

НОВО



62. Живомир Младеновић: **ТРАГАЊА ЗА ВУКОМ**
Стр. 361: Формат 12 x 20. Брош. Тирилица
Цена 6.800.-

ЗБОГ ВИСОКИХ ТРОШКОВА ПОШТАРИНЕ НАЈМАЊА ПОРУЧБИНА 6.000.- динара.

63. КЊИГА ЉУБИМИЦА

Споменар за најмлађе

Дневник растења, првих дана, месеци и година живота, у којем остаје записано све о првим сазнањима и сусретима са светом. Књига која памти уместо деце и њихових родитеља, албум који чува прве цртеже, фотографије, догађаје. С раскошним сликама академског сликара Сафета Зеца.

Издане за дечаке (а) и посебно за девојчице (б).
Формат 20 x 23. Тврди повез. Тирилица и латиница.
Цена 4.600.-
С попустом 3.680.-

рад

РАД - ИЗДАВАЧКА РАДНА ОРГАНИЗАЦИЈА
11000 Београд, Моше Пијаде 12. Тел. 404-765 и 422-517

НАРУЧЕНИЦИ - ПЗ/110

Овим неопозиво, наручујем (упишите бројеве књига које наручујете)

ЗА ГОТОВО - Вредност наручених књига уплатићу поужећем (приликом преузимања од поште), С ПОПУСТОМ од 20% (поручбине испод 6.000.- динара не испоручујемо), или

НА ОТПЛАТУ - Вредност наручених књига уз годишњу камату од 34% отплатићу у редовних месечних рата по пријему књига, рачуна и уплатница, с тим што ћу прву рату уплатити поштару приликом пријема. Књиге се могу отплатити највише у 8 месеч. рата, а најмања рата је 6.000.- дин. Купци на отплату оверавају нарученицу у организацији где раде, а пензионери прилажу претпоследњи чек од пензије. У случају спора надлежан је Пети општински суд у Београду.

(Презиме и име) _____

(Име оца) _____ (Место и година рођења) _____

(Занимање) _____ (Број личне карте и место издавања) _____

(Број поште, место и адреса стана) _____

(Радна организација и место где је купац запослен) _____

(Датум) _____ М.П. _____ (Овера о запослењу и потпис овл. лица) _____ (Потпис купца) _____

НАЈВЕЋИ АТЕНТАТИ И СВЕТСКИ

Поштовани читаоци, представљамо вам четири нове књиге библиотеке „ДРУГА СТРАНА СВЕТА“:

НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ МИСТЕРИЈЕ МОРА (II коло)

НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ АТЕНТАТИ (II коло)

НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ РОБИЊЕ ПОРОКА (Најпоқвареније жене света) (II коло)

НАЈЗАГОНЕТНИЈЕ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ УБИЦЕ (III коло)

Поред њих, подсећамо вас и на наша ранија издања:

I коло

1. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ НЕСРЕЋЕ XX ВЕКА
2. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ ПОГРЕШКЕ И ЗАБЛУДЕ
3. НАЈЗЛОГЛАСНИЈЕ СВЕТСКЕ УБИЦЕ
4. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ ВАРАЛИЦЕ И ЛОПОВИ
5. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ ЕКСЦЕНТРИЦИ И ОСОБЕЊАЦИ
6. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ САБЛАСТИ И ДУХОВИ
7. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ МИСТЕРИЈЕ
8. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ МИСТЕРИЈЕ НЛО
9. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ НАКАЗЕ И ЧУДАЦИ
10. ЧУДНО АЛИ ИСТИНИТО

II коло

11. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ ШПИЈУНИ И ОБАВЕШТАЈЦИ
12. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ НЕРАЗЈАШЊЕНИ ЗЛОЧИНИ
13. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ МИСТЕРИЈЕ МОРА
14. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ СКАНДАЛИ XX ВЕКА
15. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ АТЕНТАТИ
16. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ ЧАРОБЊАЦИ И ЧУДОТВОРЦИ
17. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ ЉУБАВНИЦИ
18. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ КРВНИЦИ И ТИРАНИ
19. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ РОБИЊЕ ПОРОКА (Најпоқвареније жене света)
20. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ ПОТРАГЕ ЗА ПОТОНУЛИМ БЛАГОМ

III коло

21. НАЈЗАГОНЕТНИЈЕ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ УБИЦЕ



Све књиге штампане су латиницом, у тврдом повезу и са пластифицираним корицама у боји.

Цена једне књиге је 3.600 динара, а плаћа се поштару приликом преузимања.

НАРУЏБЕНИЦА - 3

Овим неопозиво наручујем следеће књиге под редним бројем:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

(заокружите број књиге коју поручујете)

(име и презиме)

(улица и број)

(поштански број и место)

(телефон)

Наручите на адресу:

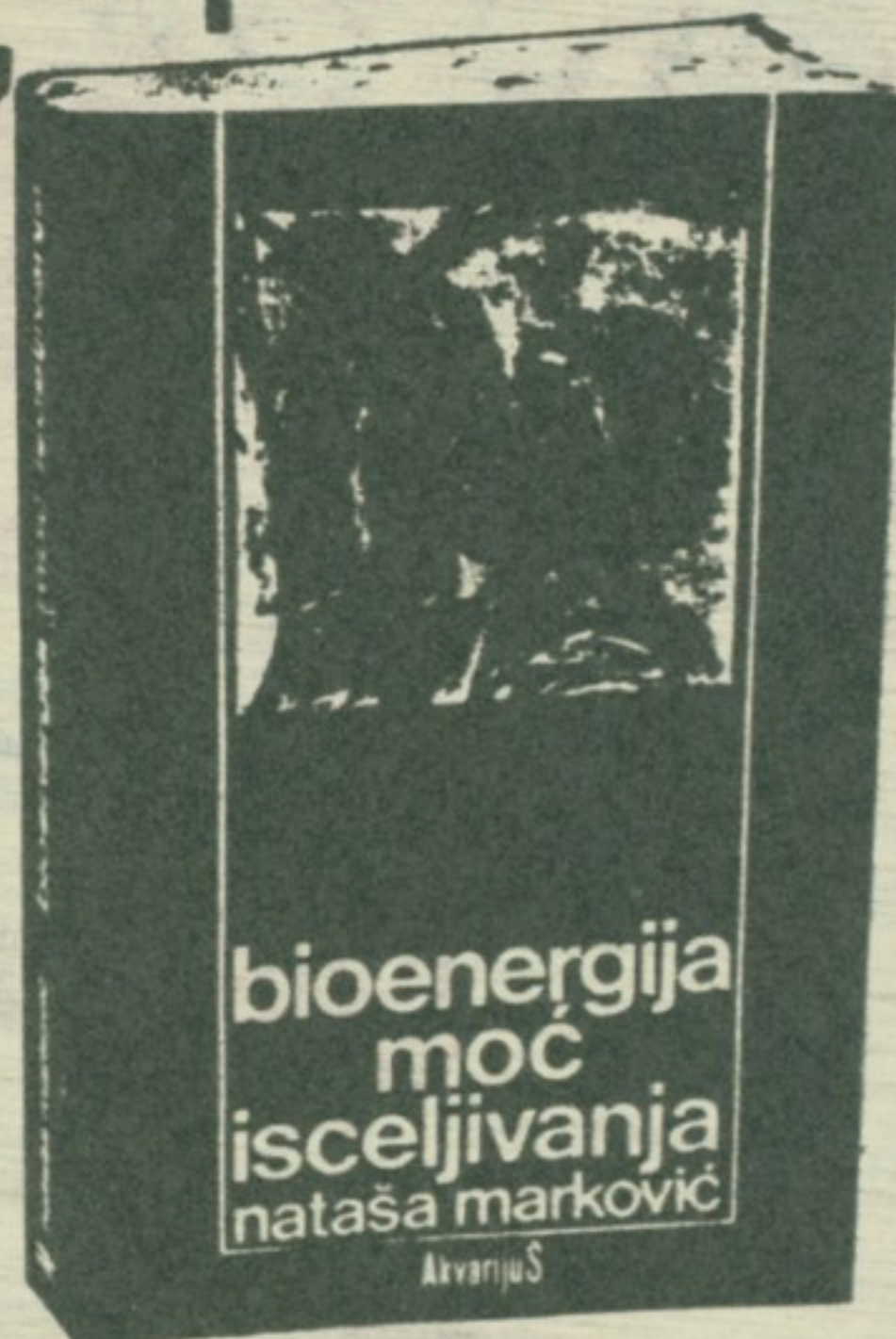
„ДРУГА СТРАНА СВЕТА“, 34000 КРАГУЈЕВАЦ, Поле Рибара 8

Књиге можете наручити и на телефон 034/67-940

Др Петар СТАНКОВИЋ

„Боље је оздравити и ненаучно него умрети строго научно“

Не шаљите новац унапред, књигу плаћате поштару кад вам је донесе, пишете адресу читно, књигу можете поручити на адресу: „Едиција 'акваријус'“, П. Ф. 9, 11273 Батајница



● **ЧОВЕК** може сам и уз туђу помоћ покренути невероватне исцелитељске моћи које дремају у сваком човеку. Свако од нас је потенцијални исцелитељ, учините себе и своје укућане здравијима и срећнијима уз помоћ технике релаксације, јоге, музике, медитације, боја, масаже, виска, молитве. Отклоните сами мигрене, нервозу, стрес, реуму, мокрење код деце, полну немоћ, престаните да будете „човек патње“, „човек – не могу више да издржим“.

● **БИОЕНЕРГИЈА** између лажне наде и нове научне револуције. Ова изванредна књига на 600 страна је први говор о успешнијим југословенским исцелитељима биоенергијом. Шта лече и како се стиже до Губаша, Доманчића, Марјановића, Плечка, Филева, Јукића, Дзуцева, Болићке, Иванке, Тимотијевића и Пинтарића.

● **ПОТРЕСНО** казивање Љубинке Ђокић из Земунa која је за пет месеци победила рак и Београђанина леченог од сиде. Исповести преко стотину грађана исцелених биоенергијом. Болест је увек блокада, распад енергетског система, упозорење да са нашим начином живота није све у реду.

● **СВЕДОЧЕЊЕ** др Николе Видева и других лекара зашто, осим класичних европских медицинских знања, користе и биоенергију и друге технике источне медицине у жељи да помогну људима који пате. За њих исцељивање и дијагностицирање на даљину нису никаква чудеса, већ део човекове неосвојене, потиснуте и непознате природе.

ТОПЛЕ РУКЕ, јака жеља и љубав пријатеља, другог човека, било он носио бели мантил или мантију, може нам помоћи да се избавимо највеће патње и болести. Љубав све побеђује, она је најтајанственија космичка енергија, најмоћнија човекова енергија.

Едиција ★ ★ ★

„АКВАРИЈУС“

★ ★ ★ ★ ★

НАРУЏБЕНИЦА – ЗАБАВНИК

Неопозиво наручујем „Биоенергија моћ исцељивања“ по повлашћеној цени од 9000 динара.

(Име и презиме)

(Улица и број)

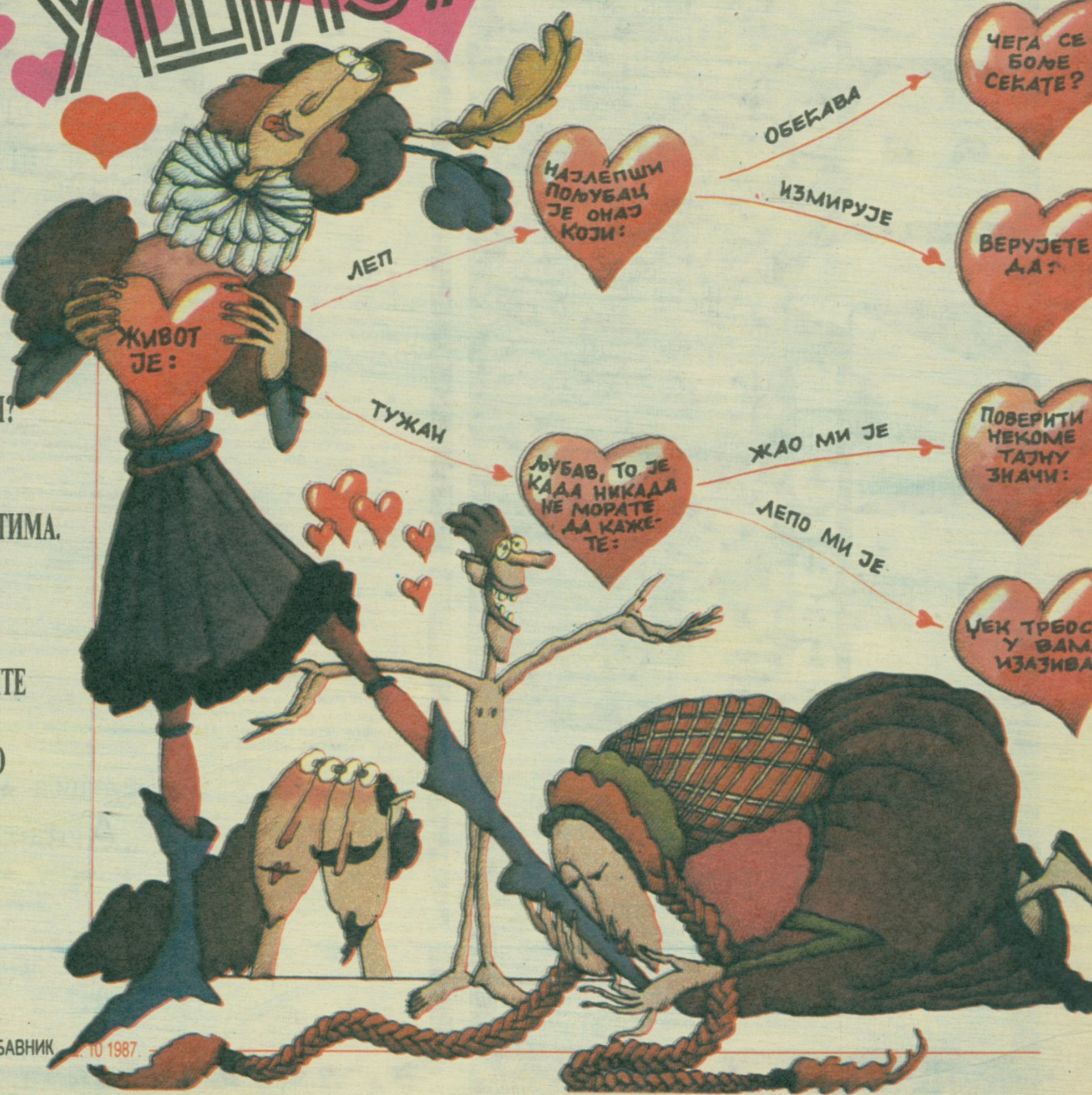
(Поштански број и место)

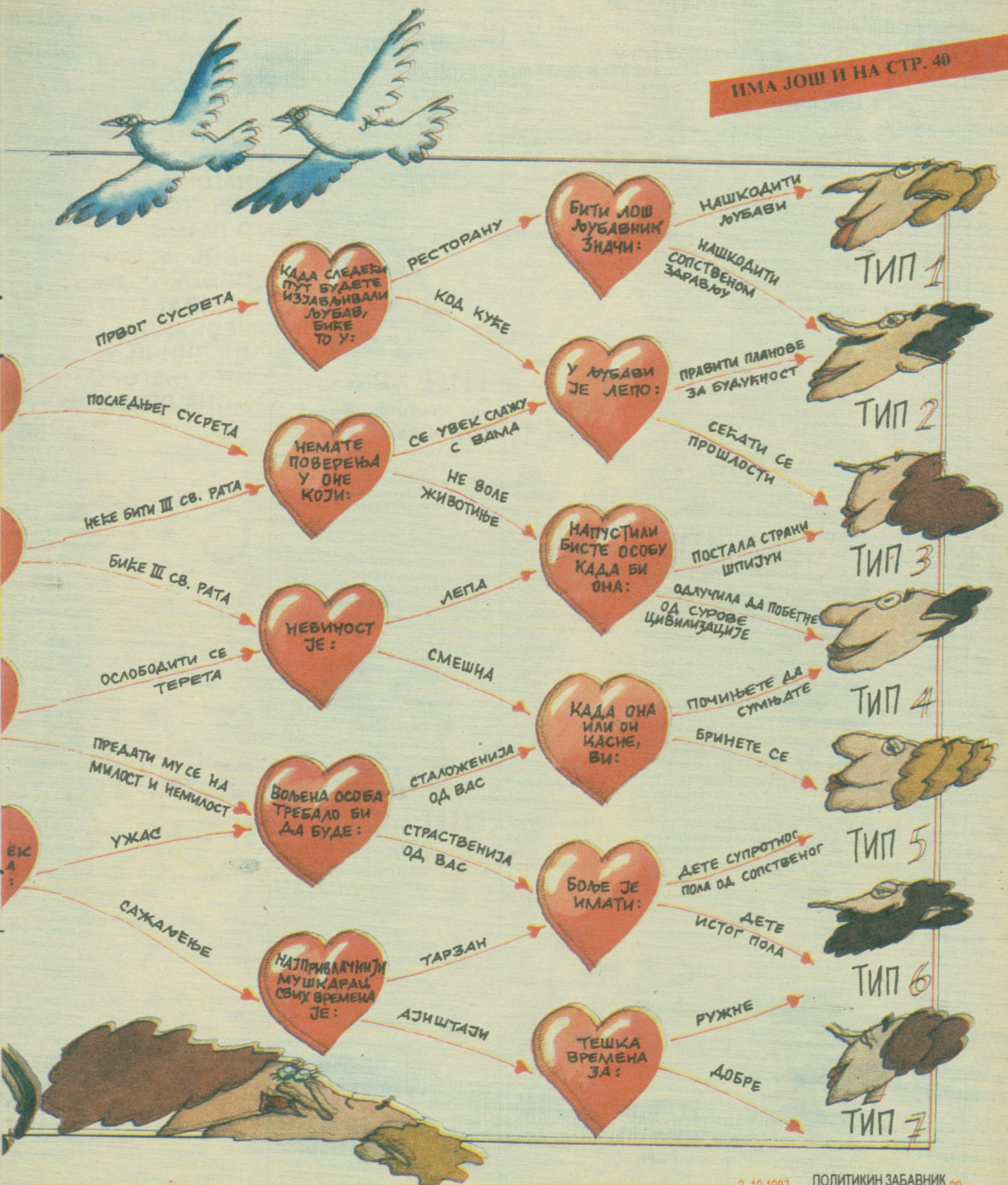
ТЕСТ:

ЗАЉУБЉЕНИМ ДО УШИМЈУ?



ДА ЛИ
ЈЕ
МОГУЋЕ
ОДРЕДИТИ
КОЛИКО
ЈЕ НЕКО
ЗАЉУБЉЕН?
ЈЕСТЕ.
И ТО
У ПРОЦЕНТИМА.
ПОТРЕБНО
ЈЕ
САМО ДА
ОДГОВОРИТЕ
НА
НЕКОЛИКО
ПИТАЊА



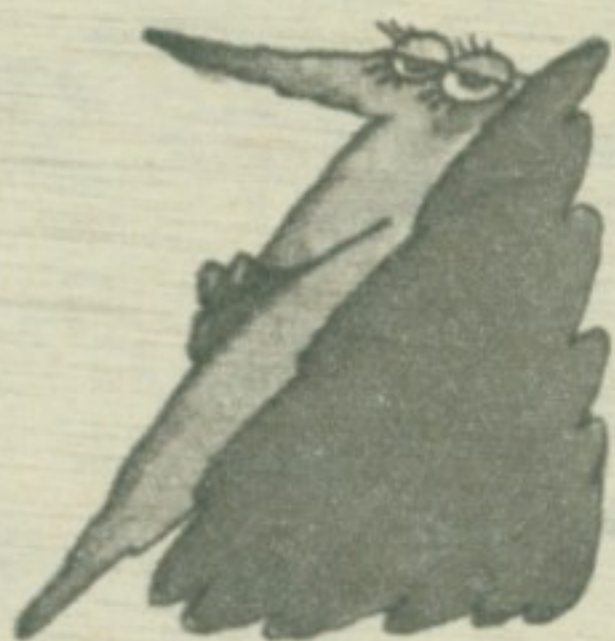


ЗАЉУБЉЕНИ ДО УШИЈУ



ТИП БР 1 стопроцентна заљубљеност

Нема вам спаса. До те мере сте заслепљени да чак нисте ни свесни свог стања. Доказ? Размислите мало о следећим симптомима: претерана великодушност, тако рећи безгранична несебичност и нагла и велика промена у ustaljenim навикама. Уколико сте искрени према себи, неће вам бити тешко да се у свему томе препознате. Дакле, пловите морем среће, нежности и до сада недоживљених осећања. Честитамо. Важно је само да не сметнете с ума да је реч о пловидби, подухвату који је увек ризичан. Трунчица опрезности не би била наодмет.



ТИП БР 2 осамдесетопроцентна заљубљеност

Ви тога нисте свесни, али у опасности сте: на путу сте да сасвим изгубите главу. Ни осамдесет одсто омађијаности није за занемаривање. Да ствар буде озбиљнија, проценат се свакодневно повећава. Још само мало и бићете сасвим заслепљени. Али, пође ли вам за руком да очувате самоконтролу, бићете савршено срећни јер сте у стању да помиристе заљубљеност са разумом. Једном речју, само сте корак далеко од идеалног споја осећања, оног који омогућава потпуно препуштање љубави, али при том не изазива драстичне промене у вама.



ТИП БР 3 шездесетопроцентна заљубљеност

Особа која је тако рационална и практична као што сте ви, заљубљује се само на препад. Резултат од шездесет процената који сте постигли на овом тесту много говори. Рецимо то да никада нисте били уистину заљубљени, али да вам такво стање ствари и прија. Затим, да сте због претходних разочарења опрезни и помало хладни. Да ћете, на крају, остварити везу далеко сличнију пријатељству него истинској страсти. Да верујете у везу двоје људи, то да, али пре свега зато што не верујете у самоћу. Најзад, везаћете се зато што у овом друштву бити заљубљен, односно бити у пару, представља изврстан начин да се човек утопи у масу.



ТИП БР 4 педесетопроцентна заљубљеност

Слични сте кори од банане: ко се на вас ослони, сигурно ће се оклизнути. Заљубљени, али само напола, ви сте идеална јединица једног компјутерског програма чији су крајњи резултати бесмржња, нервна исцрпљеност, чак пропаст. Објасните или још боље, објасните самом (самој) себи, какво то уживање извлачите из тога што нежност претварате у бол, бес или мржњу одржавајући две у ствари, много чешће неколико) веза истовремено. То што се бојите чврстих веза може се још и разумети, али будући да вас љубав у ствари забавља као ни једна друга ствар на свету, ви свакако знате и да су њени највећи непријатељи прорачунатост и неодлучност. Ви сами кварите оно у чему највише уживате.



ТИП БР 5 тридесетопроцентна заљубљеност

Ту помоћи нема: недостаје вам живости и такви ћете, упркос вашим неспретним покушајима да

докажете супротно, остати. Трик којим бисте коначно могли да пошаљете ваше срце у орбиту гласи: велико спремање. Велико спремање породичних образаца које сте тако некритички пригрлили и који вам не дозвољавају да се стварно предате љубави, било да се ради о мами (идеалној жени којој нема равне), било да се ради о тати (извору свих мудрости овог света). Је ли ваша прошлост заиста тако дивна да је треба претпоставити садашњости и будућности?



ТИП БР 6 двадесетопроцентна заљубљеност

Прави правцати радозналци! Радознали када су у питању жене односно радознале када су у питању мушкарци, али у оба случаја савршено незаинтересовани за љубав. Спискови њихових жртава тешко да се могу саставити (толико су дугачки), али зато када је о осећањима реч, празнији су од дискотеке у десет изјутра. Једном речју, за вас је љубав синоним за освајање. А каква само борба томе претходи: човек на човека, што би се рекло.



ТИП БР 7 једнопроцентна заљубљеност

Када вам се догоди, а догађа вам се често, да се свађате с вољеном особом зато што се готово никада не сетите да јој посветите мало пажње буре се увек завршава истим питањем: „Нашао си (нашла си) некога?“, пита у очајању ваш партнер. Треће особе, наравно, нема. Нема никога и ничега изузев безграничне самозаљубљености, ваше разуме се, која представља несавладиву препреку за ма какву стабилнију емоционалну везу. Оно што упорно одбијате да видите јесте да љубав тражи малу дозу жртвовања, одрицања од једног дела сопствене личности да бисте се приближили оној другој. Једина ствар које сте ви у стању да се одрекнете јесу људи који су вам блиски! Ваша ствар, али немојте онда да се жалите како никада нисте доживели праву љубав.

И
ТАКО,
ИДЕМО
ДАЉЕ С
НАШИМ
ТЕКСТОВИМА
О IMAGE
PROCESSING-у.
ОВОГА ПУТА
СЕ ВРАЋАМО
ЛЕОНАРДУ
ДА ВИНЧИЈУ
И ТО ЊЕГОВОЈ
МОНА ЛИЗИ...

Свакако најпознатије дело великана ликовне уметности и проналазаштва, Леонарда да Винчија је његова Боконда, познатија као Мона Лиза. Ово дело, које се чува у Француској, у музеју Лувр, једно је од таквих која заокупљају пажњу чак и оних који нису познаваоци ликовне уметности. Лице које пркоси вековима и загоретим осмехом плени пажњу јавности. Много пута копирано и баснословно вредно дело ипак није поштеђено од људи који сумњају у његову потпуну оригиналност! Наиме, сматра се да су га прерађивали, како Леонардо, тако и каснији реставратори. Карло Педрети, човек који је већи део свог живота посветио детаљном проучавању овог дела запазио је детаље који се не уклапају у слику. Да видимо:

Лорд Кенет Кларк, врсни познавалац Да Винчијевог стила сликања, уједно један од познатијих стручњака на овом пољу, претпоставио је да су неки делови слике (тачније руке и предео око очију, првенствено обрве) били реставрирани после 1550. године. Проучавање је у своје руке преузео и Карло Педрети, па је установио да би Мона Лиза била идеалан предмет Image Processing проучавања. Оно што је веома тешко, у ствари, готово немогуће установити директним приступом делу, можда ће бити могуће ако се у компјутер убаци подаци који ће верно представљати слику.

Проучавање преузима тим стручњака који је предводио Џон Ф. Асмус. Пошто се без невоља није могло, они су најпре настали у музеју где је слика изложена. Асмус је затражио од Лувра да му пошаље дигитализовану слику Мона Лизе у високој резолуцији и наравно у боји. Три године тим се спремао за посао испитивања

МОНА ЛИЗИНЕ ТАЈНЕ

слике, усавршавајући своју Image Processing технологију, „вежбајући“ на потписима уметничких дела. За те три године, од Лувра је стизао исти одговор: „Дигитализована слика ће вам бити послата следеће недеље“...

И онда, 1981. године, у причу се уплиће и Волтер Кронкајт, који је желео да део Џон Ф. Асмусовог рада прикаже у свом телевизијском програму „Универсе“. Џон му је тад први пут објаснио да није у стању да прикаже своју технику у правом светлу, јер једноставно нема квалитетну дигитализовану слику Мона Лизе. Кронкајт је позвао Лувр и за недељу дана трогодишње чекање је прекинуто. Дигитализација Мона Лизе изведена је у NASA Jet Propulsion лабораторији, у резолуцији од укупно 6 милиона пиксела (тачака) у боји, наравно. Овакав квалитет слике омогућавао је несметан и веома лак рад са сликом.

За телевизијски програм, Асмусов тим је приказао неколико трикова који су данас уобичајени за Image Processing. Као прво, гледаоцима је приказана могућност промене боја на слици. Тако, небо које је изнад Мона Лизине главе, изненада постаје плаво, њена браон одећа постаје дречавоцрвена, иако се на изглед ништа друго не мења на слици: сенке остају исте, однос тамног и светлог на слици остаје исти, само се основне боје мењају. Гледаоци су затим видели и друге могућности ове технике, и то оне које тим стручњака најчешће и користи: могућност зумирања (повећања одређеног дела слике, чиме се виде неки до сада невидљиви детаљи), сечења екрана (цепање слике на мање делове) или префарбавања (осим промене боја, могуће је и додавање неких нових). Све је то изгледало веома ефектно, иако је компјутер-

ски систем био доста слабији од оног на коме је слика дигитализована: резолуција је била 512 x 512 тачака.

Због даљег проучавања Мона Лизе, стварања дигитализоване слике која би верно подражавала Да Винчијев рад, тим стручњака је урадио више од самог теста обављеног 1981. године. Оригинална дигитализована копија Мона Лизе била је величине 10 x 12,5 центиметара. Оваква згуснутост тачака (већ смо споменули да је целокупна резолуција била бројка од око 6 милиона тачака) значи високи квалитет дигитализације, тако да бесконачно увећавање слике има исти ефекат као и гледање кроз микроскоп и директан приступ платну. Да би лакше проучавали поједине делове слике, Асмусов тим поделио је слику и створио делове који су се састојали од података 2600 x 2200 тача-

ка. Свака тачка је носила и целобројни податак (вредност од 0 до 255) који означава њену боју (у ствари, већином је питање нијанси – 0 је представљала црну, док је 255 означавало најсјајнију боју на слици).

Носити се са ужасном количином података у тих 2600 x 2200 тачака није могуће на уобичајен начин. То значи да није било могуће користити компјутерски систем који би подржавао целокупну количину података, већ систем од 1024 x 1024 тачке. Тиме је у тренутку могао да се разгледа само један део слике. За посао се заинтересовао IBM Пало Алто научнички центар. Они су понудили своју апаратуру за рад. Коришћен је IBM 7350 Image Processing System (IPS).

Софтвер који су користили стручњаци окупљени око Џона Ф. Асмуса био је експерименталан,

тако да је његова будућност зависила од мишљења стручњака. Оригиналном, софтвер је замишљен за рад на Image Processing-у у програму сателитског посматрања Земљине површине. Све у свему, детаљно проучавање детаља са слике слично је детаљном проучавању Земљине површине.

Ове неопробане технике биле су такође изазов за стручњаке, јер је већина дала изузетне резултате. Једино се неке технике увећавања нису показале како треба, искључиво зато што је веома нагло падао квалитет дигитализоване фотографије са увећањем површине. Но, са даљим радом Асмусовог тима упознаћемо се у наредном броју Забавниковог света компјутера...

Никола Попевић

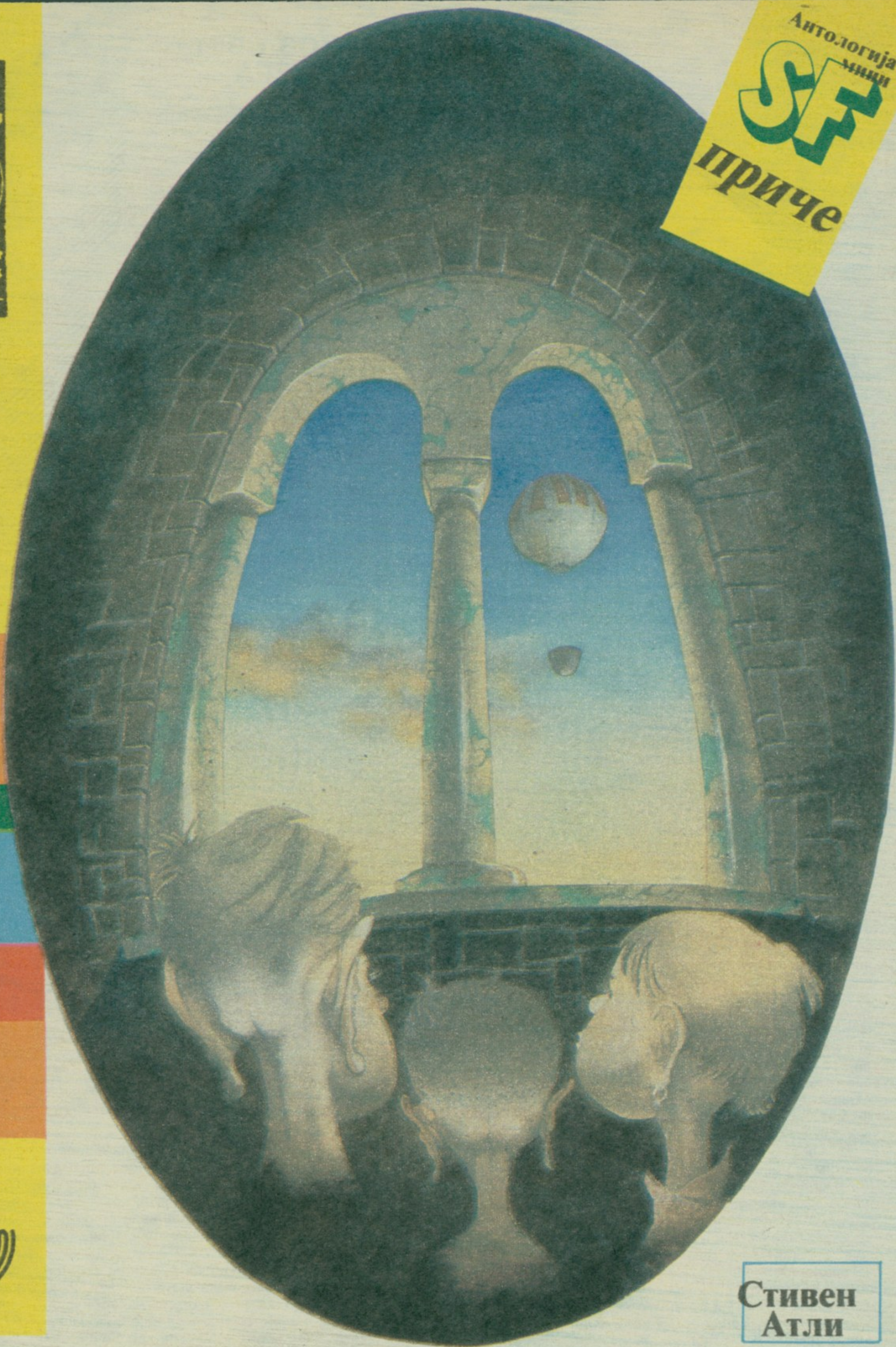
Илустровао: Ђубомир Милојевић-Љубац



Уређује
др Зоран Живковић

ЖИВКО ПРОК

Антологија
мими
SF
приче



Стивен
Атли

– Морате се повинovati прогласу Срина – стално су нам понављали Посредници – немате право жалбе – али капетан није хтео ни да чује за то. Устао је и исправио се у свој својој висини од два метра те се претећи наднео над четворицом од пет Посредника. Они су, на крају, ситна и неугледна бића, више пуки чуперци провидних тела кроз која се виде њихов плавичаст одраз скелета и пулсирајући органи.

– Уведите нас да поразговарамо са Сринима – каже им капетан – уведите нас сместа, чујете ли ме? – глас му је подсећао на извлачење мача из корица, љутито, претеће, смртоносно стругање метала о метал. – Одведите нас до тих ваших од Бога проклетих Срина и допустите да поразговарамо са њима.

Посредници се шћућурише пред њим, машући својим слабим привес-

цима у очигледном очајању и у исти глас заблебеташе: Не, не, то што тражите је немогуће. Одлука Срина је коначна, а и иначе имају пуно посла и нико не сме да их узнемирава.

Капетан се дивље окрену, изобличеног лица, искежених зуба, бесно млатарајући рукама. Никада раније нисам га видео тако љути и то ме уплашило. Није ствар била у томе што нисам ценио његов бес према

Сринима јер сам га и сам осећао. Срини су се од самог почетка понашали крајње самовољно када су извукли наш брод из свемира, покупили га и спустили у желудац властите летелице, успоставивши с нама везу преко својих Посредника, који су пред нас изнели тај невероватни проглас. Изгледа да их уопште није била брига што имају посла са највећим предузетништвом човечанства. На-

ша летелица представља први Земљин прави звездани брод, којим је требало да капетан и ја убрзамо кроз нормални свемир до брзине светлости, затим укључимо тардијом-тахидион систем за промену и поново се појавимо у нормалном свемиру у близини Алфе Кентаури. Сасвим разумем како се капетан осећа.

Али, исто тако бојим се да ће нас његов бес увалити у неку крајње озбиљну невољу. Срини су већ показали своју страшну моћ када су онако лако открили наш положај и пресрели нас непосредно изван орбите Нептуна. Њихову летелицу је немогуће схватити, она представља коштичаву конструкцију која као да се креће немарно пркосећи свим законима физике, налазећи се једном својом половином у нормалном свемиру, а другом негде другде. То је једна огромна гвожђурија, прави правцати вештачки планетоид: има и антисептичку луку у којој се сада, на пример, налази наш брод, и чија запремина није мања од једног кубног километра; ту је затим и предворје у коме је мени и капетану саопштен проглас Срина и које је у односу на луку веома мало, али само у односу на њу. Испред нас налазе се велика врата од тамносивог сјајног метала, висока пет-шест а широка отприлике четири метра. Сидећи према свим тим стварима, Срини мора да су физички веома масивна бића. Глава ми је пуна непријатних визија суперинтелигентних диносауруса и не желим да се капетан опире таквим створењима.

— Господине — заустих ја — овде ништа не можемо да учинимо. Мораћемо да се вратимо кући и препустимо Земљи да нађе некакав излаз из ове ситуације. Нека се они бакну с тим. Бесмислица, чиста бесмислица, још док сам то предлагао био сам свестан бесмислености онога што говорим, јер нико на Земљи неће бити у стању да се супротстави прогласу. — Немамо избора, господине, желе да пођемо, и ја мислим да ће то бити и најбоље.

Капетан је зурio у мене стежући своје меснате шаке у песнице. Био сам сав напет ишчекујући ударце који нису уследили. Уместо да почне да удара око себе он снажно затресе главом и окрену се Посредницима. — Па, ово је лудо. Потпуно лудо.

— Капетане...

Он ме ућутка једним заповедничким покретом. — Шта ти Срини уображавају ко су?

— Прави и једини господари васионе — одрецитоваше Посредници пискутавим али јасним гласовима: господари стварања.

— Желим да их видим, био је упоран капетан.

— Морамо се вратити у свој брод — осташе и они упорни — и испунити вољу Срина.

— Мало сутра! Мало сутра морам! Где су они? Због чега сматрају да имају право, право да присвоје целу васиону? Капетанов глас је постајао све вриштавији, те ипак сам се био страшно уплашио Срина, ипак сам према свом претпостављеном у том тренутку осећао необуздано дивље-

ње. Можда је његово неприхватање ситуације представљало самоубилачку лудост, али у тој његовој лудости било је страсти и то заразне страсти. — Како се усуђују да се тако понашају према нама? Шта подразумевају под том наредбом да пођемо кући и останемо тамо пошто је васиона њихово власништво?

Он коракну према вратима. Посредници се покренуше да му препрече пролаз. Испустивши један неартикулисани поклич он се проби између њих, одбацивши их у страну својим гломазним песницама. Посредници се лако разбише и мени паде на памет да су они за Срине вероватно исто што је хартија за људска бића. Остао је само један који је шепатујући кренуо за капетаном. Кроз бледу кожу на његовим леђима видео сам да му је кичма гадно искривљена. Ипак је та ствар успела да сугестира капетану и да му омота своје додатке око листова све време запомажући: — Не, не, морате се повиновати прогласу као што су то учиниле и све друге ниже врсте, морате се повиновати... — Капетан се мучио да га се ослободи па сам му пришао. Заједно смо успели да га ослободимо Посредника. Капетан га одбаци у страну и он удари о велика врата, одби се од њих, пружи по углачаном поду и остаде да лежи сломљен и непокретан.

Један поред другог, заустависмо се испред самих врата. Одједном сам схватио да ми зуби цвокоћу од страха. — Капетане — заустих, кад је моја одлучност почела да чили: — зашто то чинимо?

— Животињска природа, промрмља он, готово тужно, и дупи дланом у рукавици по порталу. — Срини! — завика он. — Изиђите, Срини!

— Стајосмо да чекамо.

— Ако се из овога не извучемо — рекох у једном даху — ако од нас никада више не добију никакве вести тамо на Земљи, ако не сазнају шта је било са њиховим звезданим бродом...

— Наставиће да шаљу мушкарце и жене према звездама док се неко не врати. Без обзира на Срине. — Капетан поново удари о врата, овај пут бридом песнице. — Срини! Али чудно његов повик није стао да одзвања кроз огромно предворје. — Срини! СРИНИ!

Врата почеше да се отварају на бешумним шаркама и налет хладног, невероватно хладног ваздуха запахну нам лица. Врата су се отварала. Врата су се и даље отварала. Врата су се бескрајно дуго отварала док коначно нисмо могли да погледамо у другу просторију.

— Ох мој Боже, прошапуташ капетану — ох, ох мој Боже.

Они су титани, они су прави и неприкосновени господари васионе, господари стварања, и нису нимало задовољни нама. Проговорили су гласом који би уздрмао планине.

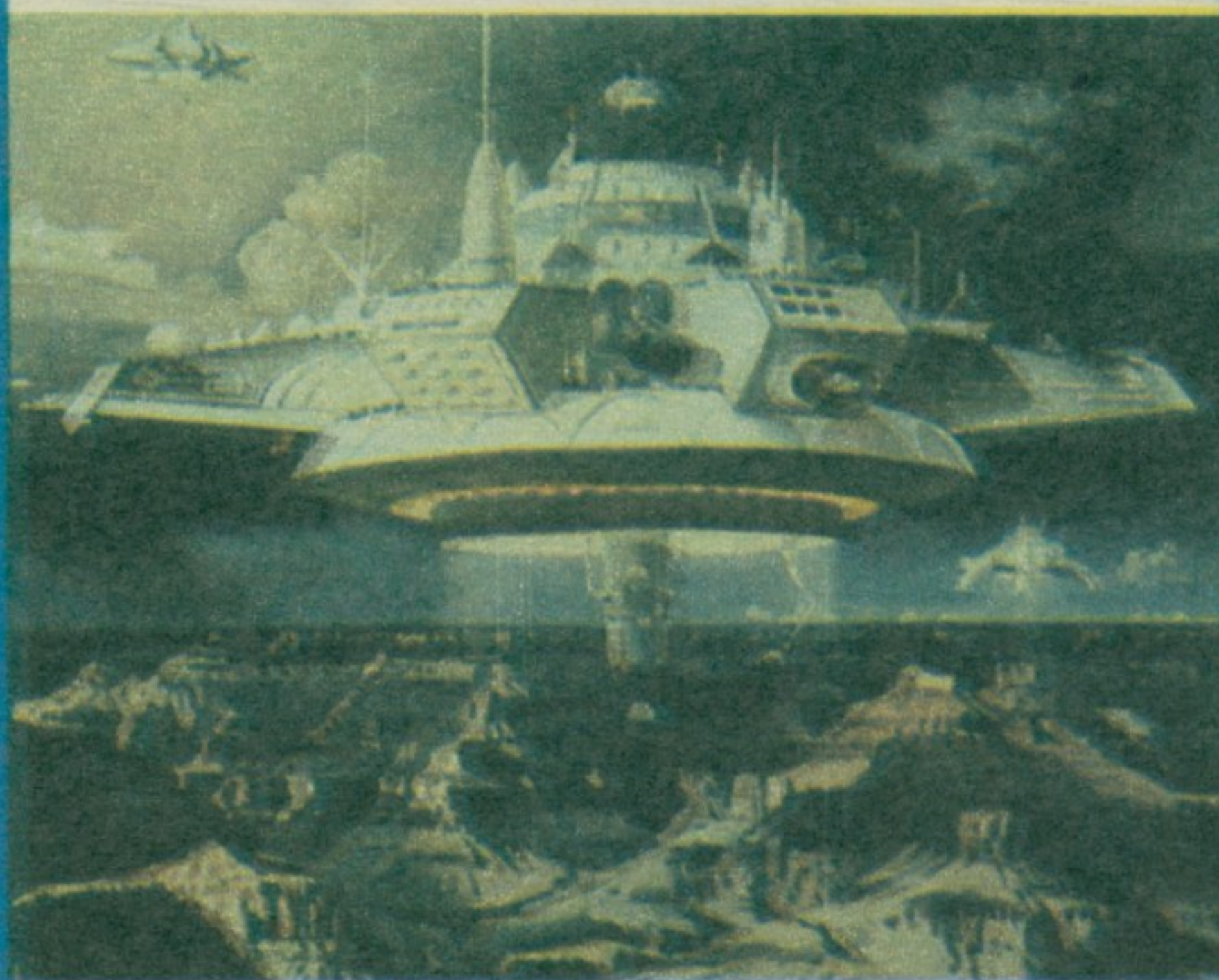
— КО. СТЕ. ВИ?

Капетан откри зубе када је развучао уста у невесело осмех, подбочио се, забацио главу уназад и истурно вилицу.

— Кога то занима?

SF Занимљивости

Као што смо већ обавестили наше читаоце, Артур Кларк је потпуно неочекивано предао недавно свом њујоршком издавачу рукопис књиге **2061: Трећа одисеја**. Роман ће се пред америчким читаоцима појавити фебруара 1988, али зато ће наши поклоници научне фантастике морати да буду знатно мање стрпљиви. Најлепши одломци из **Треће одисеје** ускоро ће се ексклузивно појавити у **Забавнику**, а за јесен београдска SF едисија POLARIS припрема објављивање књиге. О могућностима претплате на ово дело такође ћете бити обавештени у **Забавнику**.



Иначе, кад смо већ код Кларка, из САД стиже вест да је почело снимање филмске верзије претходног романа овог аутора — **Песме далеке Земље**. Но, ствари се, изгледа, неће на томе завршити. Чак неколико водећих холивудских студија надмеће се за добијање права на екранизацију још неколико Кларкових дела, тако да се лако може догодити да крај филмских осамдесетих година протекне у знаку великог SF мага са Шри Ланке.



Професор зна порекло универзума, али зато никад не може да се сети где је оставио кишобран!

ХИТ
ХИТ
ХИТ
ХИТ
ХИТ
ХИТ
ХИТ

МОНОЛОГ:

НЕНАД НИНЧЕВИЋ
„ТУТИ ФРУТИ БЕНД“



КУД „ИДИЈОТИ“ ПРОЋУ ТУ ТРАВА НЕ РАСТЕ

Весела и жестока пулска група „КУД Идијоти“ која је победила на овогодишњем суботичком фестивалу по гласовима публике и поделила прво место са још четири групе по мишљењу стручног жирија, докпала се недавно и своје прве плоче. Ради се о синглу с насловом „Боље издати плочу него пријатеља“ на ком се налазе четири песме: „Маја“, „Кад сунце опет зађе“, „Циркус“ и „Ратна пјесма“. Издавач је „Словенија“ из Копра.

Може се очекивати да ће ово издање допринети дефинитивном продору „Југословенских Рамонса“ међу опште признате групе, што су руку на срце поодавно заслужили. Ако плоча или „Идијоти“ лично дођу у ваш град немојте пропустити да се својеушно уверите да вас нисмо преварили.



СОБАРИЦЕ И ГОСТИ У ПЕРАЈАМА



Овако је почело

Групу сам основао пре две године, а неких осам пошто сам почео да се бавим музиком. Са седамнаест година сам свирао у сплитској групи „Коцка“. Идоли су нам биле неке енглеске групе и ми смо свирали такву музику. Снимили смо и материјал за један сингл који, наравно, никада није изашао. Као клинци, мислили смо да је то што радимо феноменално, а кад то сада слушам симпатично ми је и смешно у исто време.

По распаду групе, три године сам безуспешно покушавао да направим песме... Или нисам знао или ми није ишло, не знам, тек сада је то тешко објаснити. У војсци, када ме је ухва-

тила прва велика носталгија у животу, урадио сам песме које су прошле у широј јавности.

Прво што сам успешно урадио били су стихови за шлагере, за Мишу Ковача, Терезу Кесовију... Након тога дошао је рад са групом „Магазин“ на чија сам четири албума заступљен као текстописац. То су плоче: „Коколо“, „Ола ла“, „Пиши ми“ и „Пут пу-тујем“.

„Тутти Фрути Балкан Бенд“

После дугогодишњег рада на шлагерима једноставно сам се заморио од те врсте музике. Као клинац слушао сам потпуно другачију музику, пуну енергије: „Дип Парпл“, „Бит-

**„ТУТИ ФРУТИ БЕНД“
(„TUTTI FRUTTI BEND“)
ЗАВОЛЕЛИ СМО ПОСЛЕ
ПРВЕ ПЛОЧЕ. ТАДА СУ У
СВОМ ИМЕНУ ИМАЛИ
ЈОШ И РЕЧ „БАЛКАН“, И
ХИТОВЕ „БРЗИ ВЛАК У
НОГАМА“, „ТИ МЕ
ИЗЛУЋУЈЕШ“, „НАСЛОНИ
ГЛАВУ НА МОЈЕ РАМЕ“.
САДА СУ ОБЈАВИЛИ
ДРУГИ ЛП „ГОРЕ ИЗНАД
ОБЛАКА“, ПЛОЧУ НА
КОЈОЈ ПОНОВО ИМА И
ЛЕПИХ БАЛАДА И БРЗИХ
СТВАРИ ЗА „БУСКАЊЕ“.
О ГРУПИ И ОСТАЛОМ
ПРИЧА НЕНАД
НИНЧЕВИЋ,
ТЕКСТОПИСАЦ, РИТАМ
ГИТАРИСТА, ЧОВЕК
КОЈИ ЈЕ ИЗМИСЛИО
„ТУТИ ФРУТИ“**

лсе“, „Ролинг Стоунс“, а ту енергију у шлагерима никада нисам налазио.

Тако сам одлучио да оснујем групу. Нисам у почетку ништа одређено знао, ни ко ће свирати, ни ко ће певати, ни како ћемо се звати. Знао сам само да ћемо свирати чвршћи рок ен-

рол. Испробали смо буквално тридесет певача и тек је тридесет и први био онај прави – Иво Амулић који и сада пева. Снимили смо десет песама као демо снимке и то смо најпре однели у „Југотон“. За њих је био шок да текстописац њихове најтиражније групе „Магазин“ оснива рок групу и компоује песме. Једноставно нису могли да поверују да ја то умем и саветовали су ми, онако пријатељски да се манем компоновања, да то није за мене, него да лепо седим код куће и пишем стихове.

Након тога смо отишли у Сарајево, у „Дискотон“ где су ми после прслушавања рекли отприлике: „Драго дете, овде нема хармонике, значи нема ни посла, а где нема посла нема ни пара...“ Све у свему још једном „не“.

Тако смо стигли до „Сузи-ја“ који је објавио први албум „Брзи влак у ногама“. Снимили смо ту плочу у Ријеци, у студију Андреја Баше. Продуцент је, као и на овом другом албуму био Мирко Крстичевић, бивши члан сплитске групе „Метак“, кога се сви бојимо као врага и покорно га слушамо јер има црни појас – трећи дан у каратеу.

Са те плоче је бар пет песама било солидни радијски хит: насловна, „Ти ме излућујеш“, „У твојој улици станују мангути“, „Наслони главу на моје раме“, „Поштари не звоне двапут“. Међутим, новине су остале по страни, највише зато што диско кућа није никоме послала ни наше слике, ни прес материјале, ништа... То што смо стигли до радија у суштини можемо захвалити само уредницима са радија који су у продавницама ку-

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

„Нема ничег горег него кад те људи наговоре да им својим новцем омогућиш да се забаве, а они чим изађу на улицу почну на сва уста да причају како си порочан, склон овоме и ономе. Такве бих најрађе одмах изударао и зато их избегавам.“

Александер О'Нил



пили нашу прву плочу и вртили је. Тако је „Тути Фрути“ на путу да постане „нешто“ у југословенским оквирама.

Турнеје

За мене су, као и за већину људи који се баве свирањем, путовање и концерти лепши део овог посла јер се непрекидно догађају неке необичне и занимљиве ствари.

Рецимо, када смо ишли у Босну, зауставили смо се у једном малом месту да свратимо у ресторан, да се мало освежимо. Паркирали смо комби на некој низбрдици и пошли на сок. Е, сад, да ли смо оставили комби у брзини, да ли нисмо повукли ручну, враг би га знао. Тек, чим смо сели чули смо некакву гунгулу, јурњаву, вику. Истрчали смо напоље и видели тај наш комби како клизи низбрдо и три човека који се убијају држећи га. Очи им искочиле, жиле на врату набрекле. Тада ми ускочимо у комби, зачимо га и велимо: „Хвала људи што сте нам прискочили у помоћ!“ А

НЕ БОЈИМ СЕ ДРУГОВА ТВОГА ФРАЈЕРА

Не бојим се другова
твога фрајера,
не бојим се батина
наслед плесњака,
макар ме пеглали Бата
ђонови,
уши нек' изгубим да те
завртим...

Не бојим се боксања сто
на једнога,
не бојим се кадрова
Рамбо филмова,
макар ме крпили концем
доктори,
уши нек' изгубим да те
пољубим...

А нисам, не, нисам пијан,
кунем се,
само блесав од себе
и заљубљен у тебе...

Текст: Ненад Нинчевић;
изводи „Тути Фрути Бенд“

они: „Не бити ми ба скочили да није наш ауто доље, пробило би га кроз“.

У Осијеку нам се догодила још једна занимљива ствар. У хотелу „Централ“ где смо се сместили те ноћи је нестало воде, а наш клавијатуриста је ишао да опере контактна сочива. И наравно заборавио је да заврне славину. У току ноћи када је вода дошла прелила се преко каде и поплавила читав први спрат хотела А категорије, тако да је ујутру био урнебес. Гости и собарице су у перајама ходали, а двојица који су све закували мирно су спавали усред поплаве.

Ова друга плоча зове се „Горе изнад облака“. Снимили смо је у студију 5, ПГП РТБ која је и објавила ЛП. Насловна песма је балада која отвара плочу и прича о неким мојим интимним тренуцима, о неким душевним стањима. Човек данас живи брзо, живот га тера, време, тај сат који никад не стоји, тера га напред. Али успомене, слике из детињства, из школских дана, докази неминовног старења терају човека у стања у којима напише такву песму. Главна њена поента је у стиховима:

А ја бих још само мало пјевао
Ја бих још само мало љубио
Ја још не би празних кофера
До црних звјезда сјевера
Горе изнад облака

То је једна од оних песама које су човеку који их напише посебно драге, али их се касније мало стиди. Бар их се ја стидим, јер имам утисак да сам продао део себе, нешто што би требало да буде само моје, што заправо није за продају.

Није ми најбитније да се нова плоча прода у сто педесет хиљада примерака, битније је да се слуша. Можда је глупо говорити о ономе што урадиш да је одлично, феноменално и то, али могу рећ да ми се у целини допада и да сам задовољан што сам направио две баладе у свом стилу. То значи да су попут „Жуто лишће љубави“, „Пут путујем“, „Пиши ми“, „Наслони главу на моје раме“, „Луде године“, „Ивана“...

За крај бих позвао све оне који ово прочитају да дођу на наше концерте. Половином новембра крећемо на четворомесечну турнеју по Југославији. Обићи ћемо и мања места која ређе имају прилику да угосте неку рок групу. А мислим да ће имати шта да виде, на концертима смо још енергичнији него на плочи и тек смо на бини оно што јесмо – прави „Тути Фрути Бенд“.

ЕНИМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

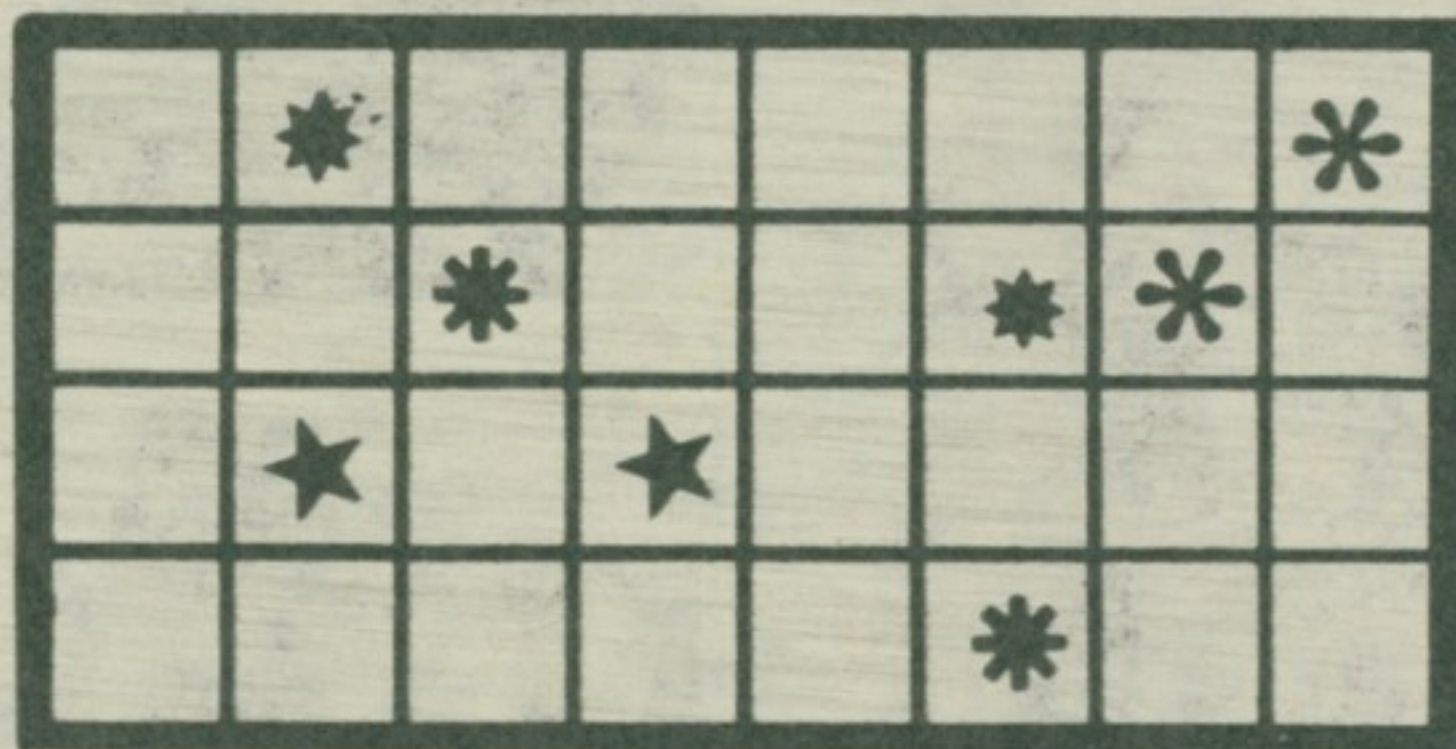


МОЗАИК УКРШТЕНИЦА

Име и презиме тенисера са слике упишите у означена поља а затим речима из доњег пописа попуните укрштеницу до краја.

ВОДОРАВНО: АЗОВ, АСА, АТЕ, ГУСКЕ, ЕГО, ЖИРАНТИ, ИДЕ, ИТАТ, ЈАЈА, КА КОДА, ЛА, ЛАНАРЕ, ОНОН, ПАО ПИЈАНИНО, ПМ, ПРОПАСТ, РАТАР, РОБЕРТ РЕДФОРД, РОС, РОЏЕР МУР, САТУРН, СОАРЕ, ТРНОВО, ЦРНОКРАК.

УСПРАВНО: АНО, АРГУС, АРЛ, ЕВО, ЗАДРЖАТИ, ЈЕНИСЕЈ, ЈУКАТАН, КАП, КАТРАН, НАСРНУТИ, ОБА, ОДОРА, ОДРЕД, ПЕТРОВА ГОРА, ПОЕМА, ПРИСТАЛИЦА, РА, РЕА, РОТОР, СТАРО, СФЕРА, ТРНОКОП.



ДЕОБА

Поделите овај правоугаоник на два, по површини и облику једнака дела, али тако да се у сваком тако насталом делу јављају по четири различита дела.

	+		-		=2
X		X		+	
	X	2	-		=3
-		+		:	
	-		:		=4
=6		=9		=5	

ЗА ДОБРЕ МАТЕМАТИЧАРЕ

У празне квадратиће упишите једноцифрене бројеве али тако да једначине буду задовољене.

РЕШЕЊЕ
НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ



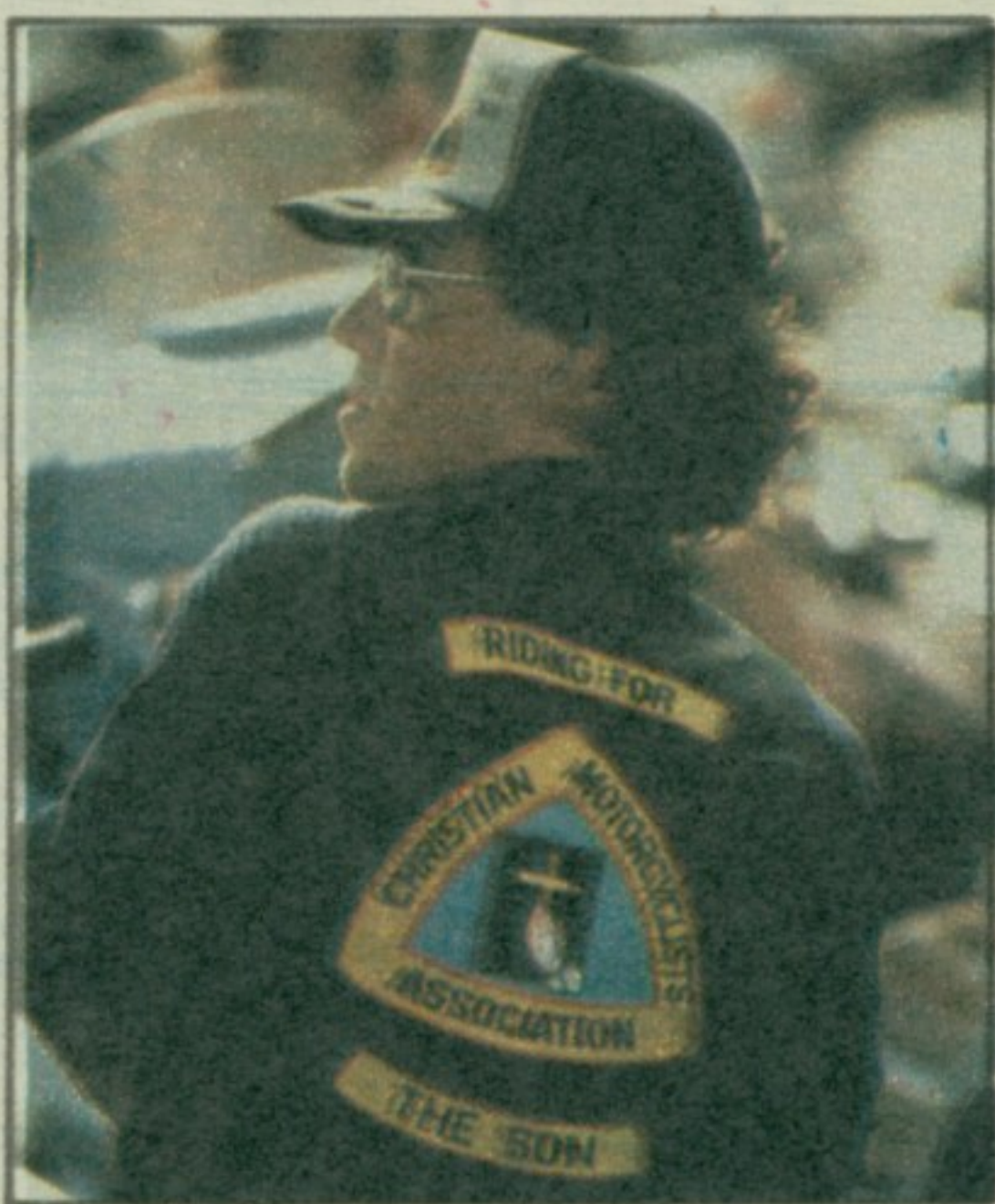
Месташце Старцис у Дакоти сваке године је стечиште америчких „Hell's Angels“. Једина улазница се зове „Harley“



Ни жене не заостају

КО НЕ ВОЗИ HARLEY – ТАЈ ЈЕ НИКО И НИШТА

КАД ЂАВОЛИ МАРШИРАЈУ



Свако се забавља на свој начин, а неким је тучу заменила реума и дуга бела брада

**СВАКЕ ГОДИНЕ
ПРИПАДНИЦИ
РОКЕРСКОГ ПЛЕМЕНА
„АНЂЕЛИ ПАКЛА“
(HELL'S ANGELS) ИЗ
ЧИТАВЕ АМЕРИКЕ
ОКУПЉАЈУ СЕ У
ЈЕДНОМ ГРАДИЋУ НА
ЗАПАДУ, ДА БИ СЕ
ПРИСЕТИЛИ ЛУДИХ
ДАНА ИЗ МЛАДОСТИ**

Старцис је мало за-
бито место, негде
подно црних
брежуљака аме-
ричке савезне
државе Дакота. Ту још ца-
рују лисице и зечеви. И
мир. Невидљиви мир.

Ипак, седам дана у го-
дини овде је прави пакао.
Зечеви и лисице разбеже
се на све стране. Вароша-
ни нешто мање. Јер, тада
се овде састаје нешто ви-
ше од 40.000 америчких
„Анђела пакла“. Традиција
која траје годинама.

Неколико дана уочи ску-
па околним сеоским путе-
вима почињу да брује
моћне машине огромних
хромираних мотоцикала,
најчешће „Harley-David-
son“, који су гласнији од
свих овдашњих трактора.

Локални свештеник
спровео је уочи послед-
њег сусрета рокера у
Старцису „мали народни
референдум“ о томе, да ли
дозволити или не овај „ђа-
волски сусрет“ анђела.
Свету су, наравно, још у
свежем сећању обавезне
невоље са посетиоцима у
црним кожним јакнама на
снажним машинама. Гра-
ђани су, ипак, али уз тесну
већину рекли „Да“.

Ову одлуку мора да је
потпомогла и цифра од не-
ких три милиона долара,
колико су „ђаволски анђе-
ли“ (како их назива овдаш-
њи попа) оставили у њего-
вој парохији. Јер, овде се
пиво пије на хектолитре, а
уз то увек спремни локал-
ни полицајци напишу казни
на око пола милиона дола-
ра.

Кад реума замени туче

Тако је било и ове годи-
не. Са једном битном раз-
ликом – много мирније.
Ништа од оне године када
је 750 мотоциклиста овде
направило праву пустош
због хапшења једног њи-
ховог другара. Управо овај
случај је инспирисао фил-
мације да сниме легендар-
ни филм „Дивљак“ са Мар-
лоном Брандом у главној
улози. У сећању је и по-
следњи већи скандал из
1982. године, када су „ан-
ђели“ запалили неколико
кућа у Старцису и почели
међусобно да се убијају.
Потом се један од воде-
ћих „светаца“ извинио
мештанима следећим ре-
чима: „Мислим, да се ово
више никада неће понови-
ти“.

И, стварно, није се дого-
дило. Године чине своје.
Остарели рокери све више
мисле на реуму, а мање на
тучу. Опет, њихову децу
све ово много и не зани-
ма. Ипак, година је опет
била ту. Још је присутна
савава, али она мирољуби-
ва. Много је тетовираних
женских тела било на по-

следњем сусрету у Старцису. И то је било једино што је мало више „узнемиравало“ мушке варошане, а још више њихове супруге.

Пропао покушај „јапанца“

Дакле, све се овде свело у некакве класичне оквире са минималним примесама новог. Рецимо, неколико „анђела“ се усудило да на скуп дође возећи „хонде“ и „кавасакије“. Њихови „шпорети“, како их подругљиво називају „анђели“, били су у убедљивој мањини. Јер, основни мото ових возача је: „Ко не вози Харли, тај је нико и ништа!“

Како већ рекосмо, последњи скуп у Старцису прошао је у знаку тетовираних цура, велике саобраћајне гужве, неколико трка. Ко познаје ову сцену зна сигурно и безубог Кларенса. Он је већ годинама овде нека врста заштитног знака. Прошлог лета је тркајући се положио обе руке, ногу и потпуно скупа нову машину. Ове године је возио много обзиривије. Очито, прошла га је жеља за првим местом. Слично је и са његовом старом познаницом Деби Ла Палм, плавом Амазонком, која је до Старциса потпуно сама на мотору превалила 2300 километара. А где јој је муж? „Код куће – чува децу“. Потпуна еманципација некадашње рокерске невесте.

Највише је, као и претходних година, поред крчмара, био запослен луди Џорџ. Он, наиме, тетовира интимне делове женских тела. Каже, да се његове тетовиране муштерије осећају величанствено. А оне то не скривају. Напротив.

И поред 40.000 и кусур присутних америчких „фаволских анђела“ на овогодишњем скупу посматрачу се не може отети утисак да су припадници овог племена добрано зашли у године. У пртљажнику су им све присутније разне масти против реуме, топли доњи веш. А нарочито после неке дивље трке већ помало оћелавели рокери ухватили би се за крста. Задовољство је, ипак, остало и поред чињенице да се по повратку кући јакна мора скинути, страшна машина оставити у гаражу до идућег сусрета... Јер, већ сутра морају на посао где нема много разумевања за њихова младалачка искуства. Слично, као и њихова деца којима Старцис и све око њега делују изувише превазиђено. Лисице и зечеви опет могу мирно да дремају.

М. Ш.



Свиња је моје највеће богатство

Кад се свиња умеша у живот...

СРЦЕ МОЈЕ ГРОКТАВО!

У планинским областима Папуе Нове Гвинеје, која је остала неистражена све до краја 30. година, живи око милион људи. Од осталог света, па и између себе, одвојени су врховима који досежу чак 4.000 метара. Иначе, први сусрет са цивилизацијом имали су преко Аустралијанаца које је ту довела златна грозница.

Становништво чија се насеља налазе до 2.000 метара висине живи искључиво од пољопривреде, али узгаја и свиње које су, заједно са живином и псима, њихове једине домаће животиње. Иако је једини извор неопходних протеина, свиња се овде не узгаја само ради исхране. Она је за те људе и симбол друштвеног положаја. Као одраз богатства, она има одлучујућу улогу у трговини и међусобним односима уопште, у свечаностима и неизбежним ритуалима. Користе је да би учврстили племенске везе, али и да би њоме исплатили своје дугове. Служи им и за размену, како би од удаљених племена заузврат добили корисне предмете, секире и шкољке – а данас већ и новац. Масовно убијање свиња – често и по стотину њих – обичај је који се упражњава у време светковине „синг синг“, а у оквиру ритуала посвећеног духовима предака, јер им они, према веровању, осигуравају благостање односно, наставак живота.

Свиња је ту да обележи најзначајније тренутке у животу сваког појединца – рођење, женидбу или удају, болест, смрт итд. Кад дође време „синг синг“ мушкарци искићени шареним и ретким перјем а посебно шкољкама, иду од једног села до другог, играју, певају и хвале се својим богатством за које је свиња једина мера.

Само одрасли мушкарци могу да убијају свиње. Намерно кажемо „убијају“, јер их устину не кољу, као што то ми чинимо. То они такође раде на ритуалан начин: у груди јој одапињу стрелу од

Нема сумње да смо ми највећи непријатељи ове животиње, јер је видимо само као могућност да обогатимо своју трпезу. Иако ни сами не мисле другачије, домороци са Нове Гвинеје сматрају обавезним да је бар пре тога обаспу пажњом и несебичном љубављу

чега наступа крварење и смрт. Затим се приступа уобичајеном комадању које ми, „лепше“, називамо транжирање. И то раде по одређеном редоследу, јер постоје, кажу, делови који припадају искључиво мушкарцима, односно женама. Грудни, бутони и плећке резервисани су за мушкарце, док се стомак и ноге остављају женама и деци. Исечени делови увијају се у велике листове банаана и стављају у нарочите пећнице укопане у земљу...

На леђима чуварке

Да би могли да поједу све месо које им припада (оно се, иначе, на трпској врелини не може очувати ни један дан), сити мушкарци повремено миришу лишће једне посебне врсте биљке рододрендрон, што код њих изазива крварење из носа и повраћање. Гадно и за помислити, али то је и једини начин да наставе оброк.

Ово необично, готово необјашњиво оддржавање уз насиље над самим собом – ипак само у дане поменутих свечаности – редовно изазива велике стомачне невоље и права правцата тровања од чега је најгоре оно које су високоцивилизовани назвали „пиг бел“. Ову инфекцију изазива бацил који се настањује у недовољно печеном

месу. И кад продре у зидове желуца изазива болест која најчешће води у смрт.

Мушкарац је власник свиње, али је жена та која се о њој брине и буквално је обасипа пажњом и љубављу, као неког најрођенијег: даје јој име, држи је у својој колиби преко ноћи, младунче често храни млеком из својих груди ако из неког разлога није способно да само узима храну. Или пак жваће уместо њега... Да би спречила да се изгуби, упадне у неку замку или постане жртва неке животиње, најчешће змије, жена своје свиње води стално са собом. Пошто највише времена проводи у башти, носи га у рукама или у мрежи коју пребацује преко леђа, при чему јој је чело главни „држач“. Понекад га једноставно држи на узици коју му везује на задњу ногу.

Кад напуни 4-5 месеци, прасенце је већ способно да само следи газдарицу и то чини попут кученцета, тако да никако не може да се изгуби. Са десет месеци већ се потпуно одомаћило и пуштају га да само лута унаоколо у потрази за храном. Увече се опет само враћа у село где га чека посебан оброк. У колиби своје чуварке има своје место – ограђено кочевима о које се оно чеше и кроз које, протурајући њушку, добија остатке хране. Ако се догоди

да прасе угине, због болести или неким несрећним случајем, жена која се о њему бринула оплакује његову смрт мажући се блатом, што они чине и у случају смрти било ког саплеменика.

Не можеш појести члана породице!

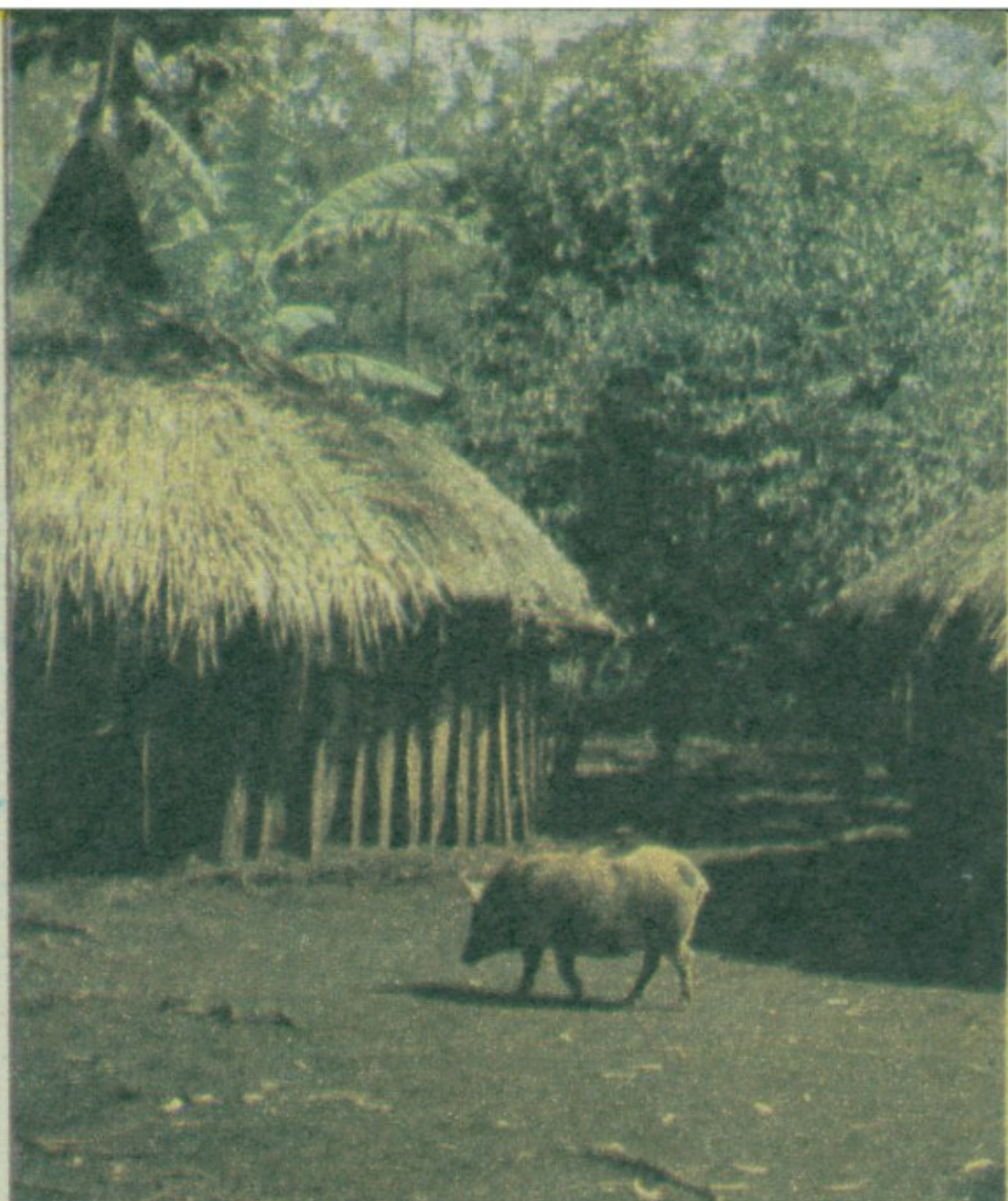
Мушкарац, власник прасета, такође брине о њему, али ослањајући се превасходно на магију за коју верује да његовом штићенику може да обезбеди добар апетит, односно, килограме, највише сало. За ту сврху одлази на нека тајна места где сакупља посебну врсту глине коју суши, а затим дроб и њоме свакодневно посипа свињу по леђима и глави. Догоди се, чак, да власник своје прасе не да на чување сопственој жени, већ некој другој, и то чини из различитих побуда. Неке жене, једноставно, важе за највештије узгојитеље, што му свакако више одговара. Осим тога, преко животиње често покушава да учврсти пријатељство с неком другом породицом. Понекад своју свињу даје на чување другој жени само зато што жели да управо та животиња припадне њему у време жртвеног убијања, јер постоји веровање да не треба јести свињу коју си одгајио у својој кући. Она је, рекли смо, члан породице.

Свиња за Папуанце представља и корисног „хигијеничара“, јер с највећим задовољством почисти сав отпад. А помаже и онима што раде у пољу. Њушком рије по башти и једе заостало корење након сакупљања плодова, а својим изметом ђубри имање, припремајући земљу за нову сетву.

Племена Енга се овој животињи обраћа чак веома поетично, изражавајући своју наклоност речима: „Свиње су наша срца!“

Застаја лепо. Али, ту морамо прекинути наша размишљања, пошто су иначе другачија, а за оваква очигледно нисмо спремни.

Д. Варагић



Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА“
др Иван Стојановић

В. д. руководиоца ООУР-а и в. д. главног и одговорног уредника „Политикиног забавника“
Дарко Рибникар

Заменик главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Дарко Рибникар, Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Зоран Петковић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 300 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Тромесечна 3.318 динара, полугодишња 6.636 динара, годишња 13.272 динара

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Тромесечна 6.636 динара, полугодишња 13.272 динара, годишња 26.544 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика“ ООУР „Продаја“ – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ

ГОДИШЊА:

САД	\$ 38.-
СР НЕМАЧКА	ДМ 70.-
ШВЕДСКА	Шкр. 244.-
ФРАНЦУСКА	Ффр. 233.-
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 58.-

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика“ код „ИН-ВЕСТБАНКЕ“ – Београд, на рачун број 60811-620-63-267300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

За штампање овог броја Забавника одговоран: Миливоје Весовић, руковођилац ООУР-а „Дубока штампа“.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM) штампана ствар, штампање; по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа и листова.



Предраг – седми пут

Пишем вам већ седми пут, будите фер па ми одговорите. Молим вас да ми кажете све што знате о викиншкој и ферманској митологији (набројте ми све богове и богиње). Да ли постоји о томе и одговарајућа литература?

ПРЕДРАГ ВУКИЋ
81250 Цетиње

Жао нам је, Предраже, што мислиш да смо остали „глуви“ на толика твоја писма. У ствари, дуго смо покушавали да нађемо одговарајућу литературу. Надамо се да ћеш сада бити задовољан одговором. Служили смо се књигом „Богови и митови Северне Европе“, која, узгред код нас није преведена.

Када су створена небеса и Земља дошло је време да се створи и краљевство богова. Направљена



је велелепна грађевина по имену Асгард. Один, врховни бог, по неким предањима висок као викиншки заповедници, живео је у одаји са сребрним кровом. Седео је на престолу са кога је могао да види и свет мртвих и живих. Био је упућен у све јер је сваког јутра

слао своја два гаврана Хагина и Манина (Мишљење и Памћење) да испитају шта се у световима дешава. Они су се увече враћали, седали му на рамена и о свему га обавештавали. Одинов најстарији син био је Тор, бог невероватне снаге. Имао је чекић Мјолнир којим је могао да убија цинове и разбија стене, појас снаге који му је удвостручавао моћ и гвоздену рукавицу којом је подизао чекић. Други Одинов син био је Бодлер – мудар и правичан. Ту је био и бог Њорд који је контролисао ветрове и мора и доносио људима богатство и Фрејр – доносио је сунце и кишу, мир и благостање. Тир је давао победу у биткама, а Браги је помагао људима да се користе речима и да пишу поезију, Хајм-дал, бели бог, био је необичне сензибилности. Могао је, на пример, да чује како трава расте или руно на овцама. Међу боговима је био и Локи, син цина, зли бог чије је дете Хел владало подземним светом.

Одинова супруга Фриг је, као и њен муж, знала судбине свих богова и људи. Фреја је била богиња љубави и возила се у кочијама које су вукле мачке. Брагијева супруга Идун имала је важну улогу. Чувала је јабуке бесмртности којима су се богови хранили да би остали вечито млади. Било је ту још богиња, али су сачувана само њихова имена, не и „професија“. Зна се још само да су неудате девојке и жене после смрти, стизале пред Гефион.

Не шали се
с гњурањем!

Молио бих те да ми одговориш колико дуго човек може да издржи под водом без икакве опреме?

РАДОМИР ТЕШИЋ
Авалска 3
17500 Врање

Др Зоран Вулићевић из Друштва подводних активности УРС, Карађорђева 6, рекао нам је да је тешко тачно рећи колико човек може да остане под водом без

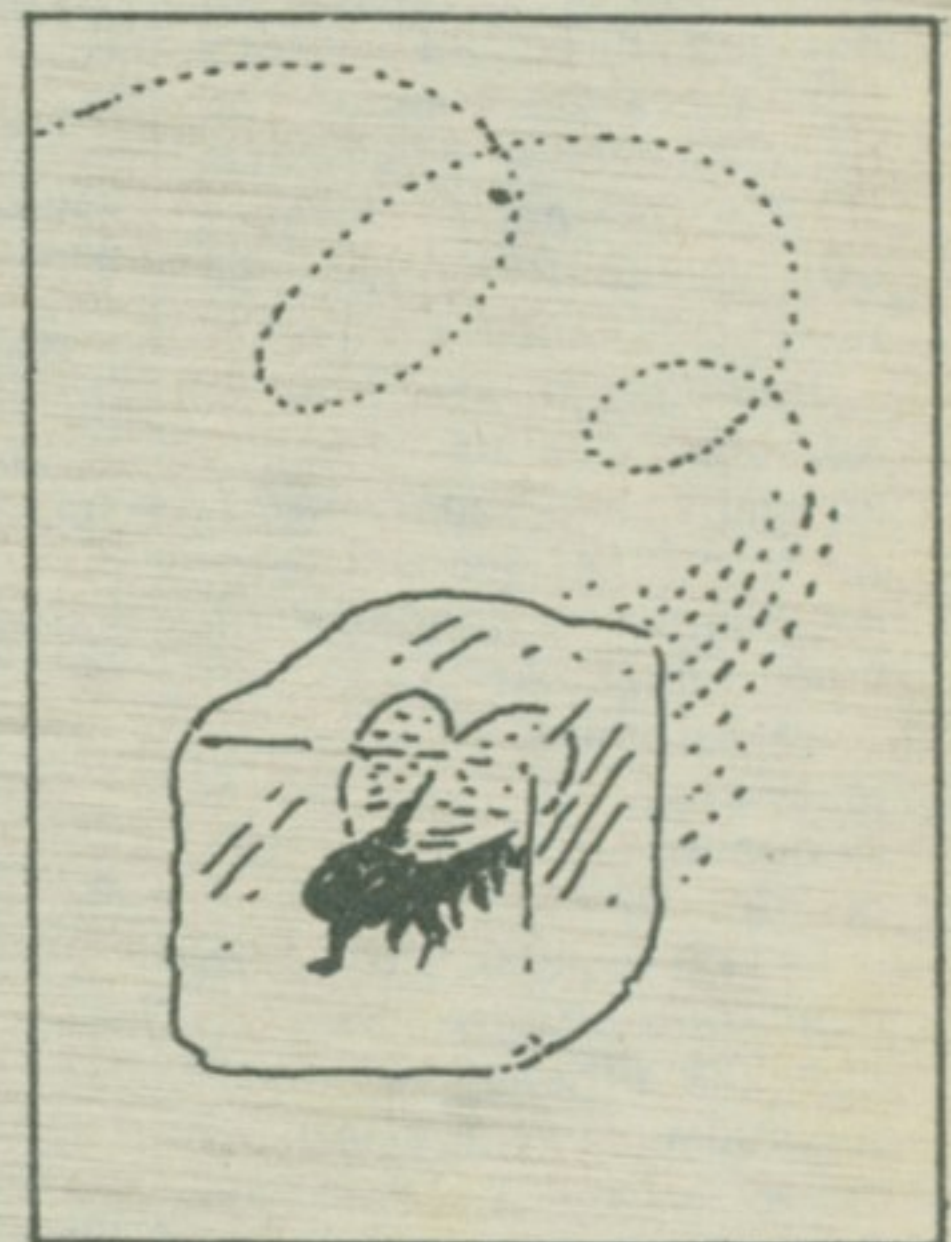
икакве опреме. Све зависи од тога колико је стар, колики му је капацитет плућа, улогу игра и пол. У сваком случају, може да се задржи 1,5 до 2 минута. Али, ако, пре него што зарони, удахне чист кисеоник (ово, наравно, може да буде врло опасно јер може да дође до уништавања појединих ћелија у мозгу које се, као што знаш, не обнављају) може и 5 до 6 минута. Рекорд у роњењу, кад се говори о дубини, држи Француз Жак Мајол, иначе Јогин, који је претходно удахнувши чист кисеоник, заронио на дубину од 120 метара само с перајима и маском. Морамо нешто да ти кажемо. Врло је опасно напрезати се да што дуже останеш под водом како се каже – на дах, јер можеш да се онесвестиш и, да не кажемо шта онда може да се догоди.

Замрзнута мува

Пре неки дан сам чуо да је Волт Дизни замрзнут. Молим вас, напишите ми нешто о замрзавању људи. Ја у то не верујем. Пробао сам да замрзнем једну муву, али, следећег дана, кад сам је ставио поново у топло, није оживела.

ВИТО ВОЉАВЕЦ
Средња Бела 54
64205 Преддвор

Недавно смо донели кратку вест о томе да је, мада то званично нико није објавио, Волт Дизни вероватно замрзнут и да ће, за



пар година, истећи „рок“ његовог замрзавања. А лек против рака (Волт Дизни је имао рак плућа), добро знамо, још није пронађен. Сад се не зна да ли ће продужити Дизнијеву „замрзнутост“ или не. Идеја о замрзавању је, отприлике (намерно кажемо „отприлике“ јер постоје разне теорије и начини замрзавања) следећа. Чим човек умре, извлачи му се крв из тела и убације нека врста антифриза. Човек се ставља у посебну капсулу и чува до тренутка док се не открије начин да се болест излечи или, нађе неки лек који може да продужи људски век. Прича се да има доста богатих који су могли, тестаментом, да захтевају да им се на овај начин „продужи живот“. Само, бар до сада, ниједан пацијент још није „оживљен“, па тако није ни чудо што ни ти твоју муву ниси могао да вратиш међу живе.



Највеће платно у Југославији

Твој сам претплатник од првог броја. С тобом сам и остарио. Још се не дам, још те читам јер си ти „забавник“ за децу од 7 до 77 година. Још нисам навршио 68. Молим те да ми у нечему помогнеш. Мислим да сам у Политикином забавнику прочитао за једну чувену слику која се налази у Градској већници у Сомбору. Колико се сећам она представља чувену битку Војвођана с Турцима. Наиме, ради се о опклади. Ја мислим да је та слика за време окупације била зазидана да је окупатори не би оштетили или однели. Да ли је то тачно?

АУРЕЛ МУНДРУЦ
Братства и јединства 92
26226 Мраморак

Затражили смо одговор, што би се рекло, са лица места, из Скупштине општине Сомбор, а податке је потврдио и Миленко Бељански, новинар и публициста који је написао и брошуру о Жупанијској згради у Сомбору (садашњој Градској већници). Сliku „Сенћанска битка“, формата 7 са 4 метра (28 m²) урадио је Ференц Ајзенхут 1896. За време окупације то платно, највеће те врсте у Југославији, није било зазидано. Слика је само била заштићена за време трајања Батинске битке новембра 1944. када је у сали где се слика и сада налази била пољска болница. Да би је заштитили ставили су је иза преграде и покрили заставом тако да је практично била сакривена од свих који су улазили у просторију.

НАГРАДНИ КОНКУРС ЗА НАЈБОЉИ ЛИКОВНИ И ЛИТЕРАРНИ РАД

ЉУБЉАНСКЕ БАНКЕ – ОСНОВНЕ БАНКЕ „ЉУ-БАНКА“ БЕОГРАД, ЈАТ-а и „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“

ЗАДАТАК А НИЈЕ ШКОЛСКИ

Важи само за основце и средњошколце

Лето је за вама. Искористили сте распуст да негде отпутујете, да се дружите, играте. Нешто од тога вам је сигурно остало у пријатној успомени. Опишите то, или, ако вам се више допада, насликајте. Избор технике и материјала препуштамо вама. За оне са литерарним склоностима важе слични услови. Могу да нам пошаљу прозни састав, басну, хумореску, песму, па чак и краћи драмски приказ. Заузврат, „ЉУ-БАНКА“ и ЈАТ ће ауторе 15 најбољих радова повести на једнодневни излет у Дубровник.

У конкурс могу да учествују:

- ученици основних школа, чланови појединих секција или кружока;
- ученици средњих школа који су такође чланови ликовних, литерарних секција или кружока.

Уз рад који нам пошаљете, наведите и:

- име и презиме;
- назив, адресу и број телефона школе, место;
- име и презиме наставника који води секцију;
- разред, секцију или кружок у оквиру кога је рад направљен.

Жири ће прегледати све приспеле радове и одлучити који су најбољи: 1 награда, лет авионом у Дубровник, добиће њих 15. Осим ове, свакако најпримамљивије, биће додељено још 45 награда:

- 15 слатких пакета које ће доделити РО „Соко-Нада Штарк“;
- 15 пригодних књига и
- 15 комплета поштом карата „Вук Караџић“, поклон РО „Борба“.

ООУР Агенција за економску пропаганду.

Радове треба доставити најкасније до 10. октобра 1987. на адресу: Љубљанска банка, „Љу-банка“ Београд, Маршала Тита 5, Сектор за послове развоја, 11000 Београд, П. фах 513. На коверти обавезно ставити назнаку „За наградни конкурс“.

Резултати конкурса биће објављени 23. октобра у „Политици“ и „Политици Експрес“. Дакле, имаћете довољно времена да се припремите за пут који се планира за 31. октобар.

Отров је отрован

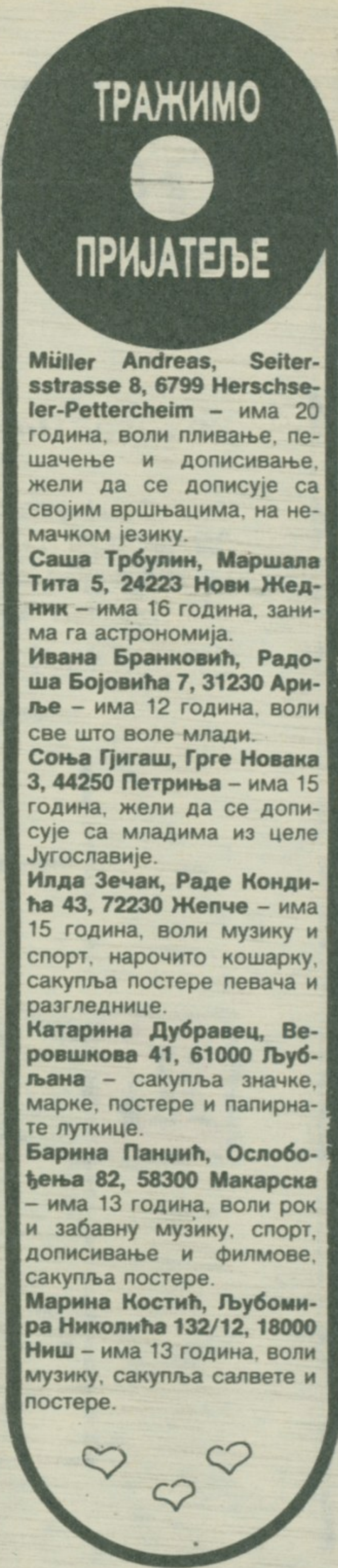
Ради се о опклади. Мој друг и ја смо расправљали о мишејем отрову. Ја кажем да је смртоносан и за људе а он тврди да није. Молим вас да ми одмах одговорите све опширно о овом отрову јер он каже да ће га појести да би добио опкладу, а ја мислим да ће умрети, а не добити опкладу.

МИКИ
11420 Смедеревска Паланка

Пре свега да одмах једно рашчистимо. Не постоји ниједан отров који није штетан и за људе. Иначе, отрова за пацове и мишеве има брзих и споро-дејствујућих. У оне брзе отрове спада, на пример, стрихнин, натријум-флуорацетат. Они спори или кумулативни су такође врло отровни и за људе и домаће животиње. Разликују се од споро-дејствујућих јер миш или пацов не умире у истом дану кад узме отров. Он узима отров неколико дана, долази до унутрашњег крвавења, и миш умире у року од 5 до 10 дана. Међу тим отровима познати су суратан, антиколин, томорин. На свим тим отровима је мртвачка глава и упутство да је са њима врло опасно руковати, да се, после употребе, спаљује амбалажа, и обавезно морају да се оперу руке. Према томе, Мики, не дозволи свом другу да ти „доказује“ своје мишљење на начин опасан по живот!



Јасмина Јеленић, Свети Никола 12, 37210 Ћићевац за сличице Саре Кеј нуди сличице Штрумпфова, Паје Патка, Сноркијеваца; **Далибор Дујовић**, Подимски пут 2, 31330 Прибој сакупља стрипове „Луна Магнус стрипа“, недостају ми извесни бројеви, у замену нуди стрипове, беџеве, значке; **Делфина Гашпарић**, Костолачка 24, 41000 Загреб, мења дупликате сличица „животноско царство“; **Филип Матеј**, Првوماјска 156, 91000 Скопље такође; **Нешко Петровић**, Видоја Ђулића 68, 11318 Милошевац моли читаоце да му пошаљу „Забавнике“ од броја 1753 до 1801; **Маја Костић**, Крушедолска 1, 11000 Београд за две стране маркице шаље салвету, за три – значку, за пет – две салвете.



Müller Andreas, Seiterstrasse 8, 6799 Herscheller-Pettercheim – има 20 година, воли пливање, пешачење и дописивање, жели да се дописује са својим вршњацима, на немачком језику.

Саша Трбулин, Маршала Тита 5, 24223 Нови Жедник – има 16 година, занима га астрономија.

Ивана Бранковић, Радоша Бојовића 7, 31230 Ариље – има 12 година, воли све што воле млади.

Соња Гигаш, Грге Новака 3, 44250 Петриња – има 15 година, жели да се дописује са младима из целе Југославије.

Илда Зечак, Раде Кондића 43, 72230 Жељче – има 15 година, воли музику и спорт, нарочито кошарку, сакупља постере певача и разгледнице.

Катарина Дубравец, Веровшкова 41, 61000 Љубљана – сакупља значке, марке, постере и папирна-те луткице.

Барина Панџић, Ослобођења 82, 58300 Макарска – има 13 година, воли рок и забавну музику, спорт, дописивање и филмове, сакупља постере.

Марина Костић, Љубомира Николића 132/12, 18000 Ниш – има 13 година, воли музику, сакупља салвете и постере.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

Мозаик укрштеница: пропаст, рос, пао, Роберт Редфорд, итат, ланаре, его, соаре, роџер Мур, трново, кода, аса, азов, онон, ла, јаја, пм, иде, гуске, црнокрак, а жиранти, ка, сатурн, ате, ратар, пијанино.

За добре математичаре:
5 + 4 – 7 = 2; 3 × 2 – 3 = 3;
9 – 1 : 2 = 4.

РЕШЕЊЕ ДЕОБА



ПИШИ КАО ШТО ЖВАКЕШ!

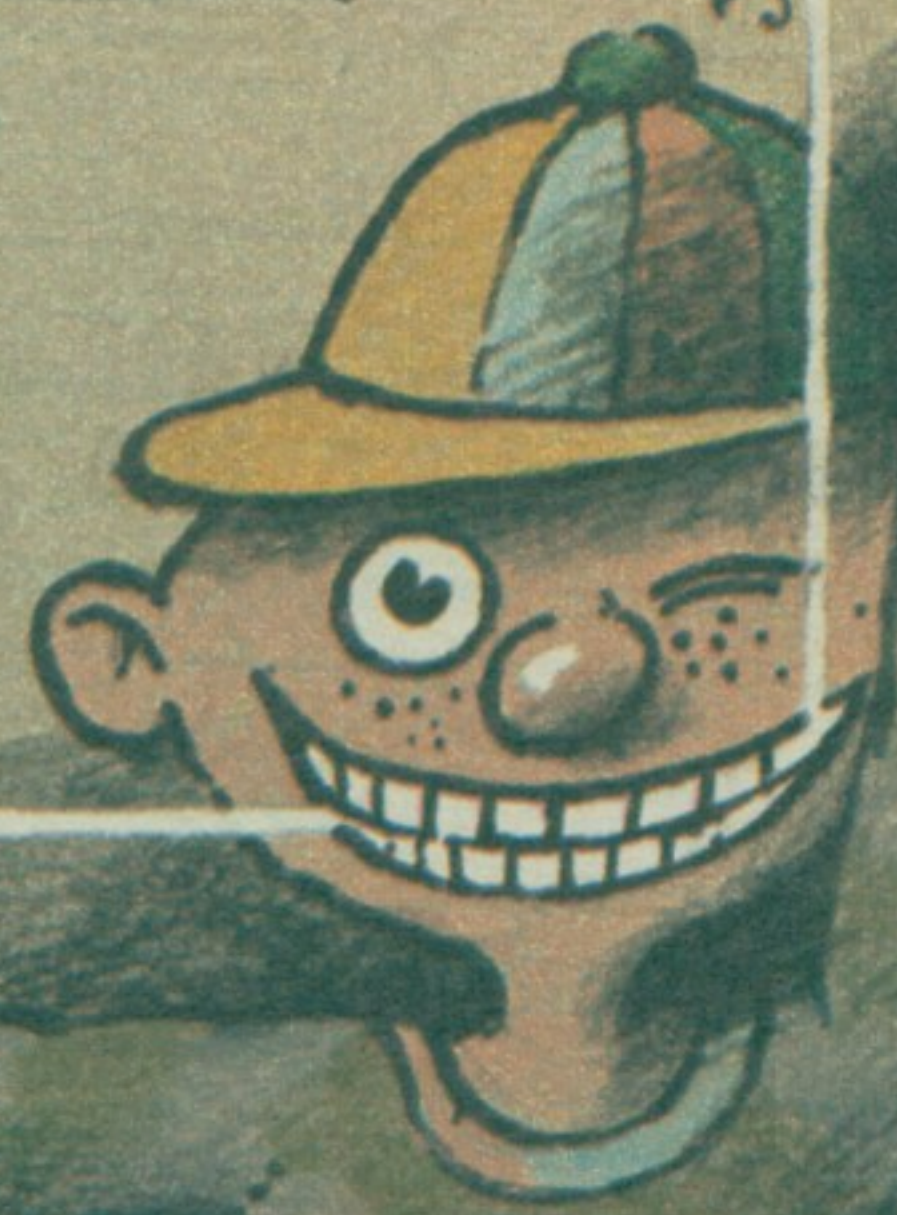
Водоравно:

1. Нови производ
за жвакање
и писање.
Деца не мо-
гу без њега.

Усправно:

7. Фабрика у којој се
производи. 4. Са уку-
сом пеперминта. 20. Са
укусом јагоде. 34. Са у-
кусом поморанџе.

38. Са
укусом
лиму-
на.



ОВО ЈЕ ТУЖНА ПРИЧА



ПЕТ
ОБИЧНИХ
И
ЈЕДНА
ТУЖНА
ПРИЧА



5. Гост у ресторану проналази мртву муву у свом espresso. Позива келнера и тражи да му донесе нову кафу. Тек што је сркнуо, узвикује „Ово је иста кафа! Само сте извадили муву, и то можда прстима!” Откуд је знао?

РЕШЕЊА

(1) Ако половина од 37 по-
штита носи **дес** минџуше, по-
ловина илџу, а преостала
3 процента једну, то је исто
као да свака носи само јед-
ну. Лакше, колико жена, то-
лико минџуша — 800.



његов предњи точак, окренula се и полетела према првом бициклу. И тако, док се бицикли приближавају, Агамемнон не престано лети тамо-амо, дотичући наизменично предње точкове оба бицикла, све док се они не сударе и, авај! смрскају младог и живахног инсекта са славним ратничким именом. Колико је пута Агамемнон прешао пут између два бицикла пре но што га је стигла жалосна судбина? Колико је миља укупно прешао?

Одговор

принял ние не наймаше тужна и та е Армения дес-мртан". Ани то, енергантос-чено, изнази из окыра овог задатка.)

Када лети од првог на друго
уље држе нево бицици с које
је понетео. Тако он пре
стигне до другог бицикла. У
попарту је оне држ, такле
има времена за још једну пу-
товање. У ствари, он је уvek
држи, тако да му уvek остаје
времена за још један лет. Та-
ко он претвара је различити
између два бицикла беско-
начну многу пута, више од
десетко пута по једном држ.
"Али да би Арамеон био са-
мо држ? мутовања, по-
требно му је држ по време-
них једниница, а то значи да



